Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 184 (876) | Łódź, Wtorek 10 Sierpnia 1926 | פירטער יאהרגאנג | לאדז דינסטאג ל׳ אב תרפ״ו. | Nr. 184 (876)

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24 71 || אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21. טעל. 24-71

ליקווידירט דעם שטרייק אין לאדז.

אלע שטרייקענדע ארבייטער און אנגעשטעלטע צוגעטרעטן צו דער ארבייט

נעכטען איז א דאנק דער איניציאטיוו פון לאדזשער וואיעוואדע ח׳ אסאַ-

לינסקי ליקווידירט-געווארען דער אלגעמיינער שטרייק פון די ארבייטער און

אנגעשטעלטע פון די שטאטישע אינסטיטוציעס און טראמוואיען אין לאדז.

די שטרייק-קאמיסיע האט מסכים-געווען אויפ׳ן פארשלאג פון וואיעוואדע

וועגן דערווייל צוריק-גהעהן צו דער ארבייט און ספעציעלע קאמיסיעס פאר

יעדער אונטערנעהמונג בעזונדער זאלען בעטראכטען די פאדערונגען.

(פרטים וועגען דעם נעכטיגען שטרייק-טאג, און וועגען דער ליקווידאציע — זעה אויף 5 טער זייט).

בערנארד קאהאן קומט קיין לאדז.

וו א ר ש א, 9 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) מארגען, דינסטאג, פאהרט ארויס קיין לאדז דער אייראפעאישער דירעקטאר פון „דזשאינט“ ד״ר בערנארד קאהן. איהם וועלען בעגלייטען די ה״ה נוישטאדט און גוטערמאן.

לופט-קאטאסטראפע ביי לעמבערג.

לעמבערג, 9 (ספ. טעל.) א מיליטערישע לופט-שיף איז אראפגעפאלען פון דער הויך פון 30 מעטער קאפיטאן באך האט זיך ביים אראפפאלען שטארק צוקלאפט, ער איז אפגעפיהרט געווארען אין לעמבערגער שפיטאל, ס׳איז דא א האפנונג, אז ער זאל בלייבען לעבען. דאגעגען דער פארטשניק קיניצל, ביי וועלכען ס׳האבען זיך אנגעצונדען די מלבושים פונ׳ם בענזין-אויסרייס איז פון די שטארקע וואונדען געשטארבען.

— — —

דזשומע אין קאנסטאנ-טינאפאל.

לאנדאן, 9. (פאט). לויט ידיעות פון קאנסטאנטינאפאל זענען דארט פעסט-געשטעלט געווארען צוויי פאלען פון דזשומע.

גנבה אין ווארשאווער פאסט.

ווארשא, 9 (טעלעפאניש) היינט ביינאכט האבען זיך אומבעקאנטע גנבים אריינגעכאפט אין דער פאסט-געביידע פראגא 2. האבען אויפגעבראכען דארט די קאסע און צוגערויבט פאר 2.900 זל. פאסט-מארקען.

מאאק

נישט פערגעסט

פערניכטעט אלערליי ווערים

PAMIĘTAJ MAOK TĘPI WSZELKIE ROBACTWO

פאר מענשען און הויזטהירע אומשעדליך.

וועגען האנדעלס-שעה׳ן און זונטאג-רוה

חערט ווייטער דיסקוטירט אין האנדעלס-מיניסטעריום.

ווארשא, 9. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). די טעג האט געדארפט ערשיינען א דעקרעט וועגען פערלענגערען די האנדעלס שעה׳ן. צוליב דעם וואס די פראגע וועגען זונטאג-רוה, וואס איז מיט דעם צוזאמענגעבונדען איז נאך נישט רעגולירט, זענען ענטשטאנען דערביי פיל שוועריגקייטען. די פראגע וועט דעריבער נאך אמאל איבערגעהען צו א דיסקוסיע אין מיניסטעריום. דער דעקרעט איז דערווייל נישט ערשינען.

פרעמיער בארטעל קראנק.

ווארשא, 9 (טעלעפאניש) היינט פריה איז פון קיעלץ צוריקגעקומען דער פרעמיער בארטעל. דער פרעמיער איז קראנק געווארען און האט היינט נישט אמטירט. זיין געזונד-צושטאנד איז נישט קיין ערנסטער.

א שאמאט-קויף

פאסט גוי, אויף 2 גרויסע פלאטען, 4 פייערקעס, מיט א גרויסען באק אויווען

פרייזווירדיג צו פערקויפען

אפפערטען אונטער „M. J.“ 891

פרעסע-קאנפערענץ ביים סאוויעט. אמבאסאדאר

„די אלע ידיעות וועגען די „אונרוהען“ אין רוסלאנד זענען אויסגעזויגענע פון פינגער“. — רוסלאנד וויל האנדלען מיט פוילען. — גוטע ווירטשאפטליכע פערספעקטיווען אין רוסלאנד. — רוסיש-פוילישע האנדעלס-בעציהונגען האלטען זיך אין איין בעסערען.

ווארשא, 9 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט איז אין דער רוסישער אמבאסאדע פארגעקומען א קאנפערענץ מיט די פרעסע-פארשטעהער, וואס איז צוזאמענגערופען געווארען דורכ׳ן סאוויעטישען אמבאסאדאר וואיקאוו. צו דער קאנפערענץ זענען געקומען פיל זשורנאליסטען. די פארשטעהער פון „קוריער פאראנני“ און פון „גלאס פראוודי“ זענען נישט געקומען, דאגעגען זענען צאהלרייך געווען פערטרעטען די פארשטעהער פון דער רעכטער פוילישער פרעסע.

דער סאוויעטישער אמבאסאדאר האט ערקלעהרט, אז די קאנפערענץ איז צוזאמענגערופען, ווייל אין דער לעצטער צייט ווענדעט מען זיך צו איהם מיט פיל פראגען, וועגען די קלאנגען וואס ווערען פערשפרייט אין דער פרעסע בנוגע די לעצטע געשעהענישען אין רוסלאנד אין צוזאמענהאנג מיט די מיינונגס-פערשידענהייטען, וואס זענען ענטשטאנען צווישען די סאוויעטישער טוהער.

אין די אינטערעסען פון ביידע צדדים איז, אז די געזעלשאפטליכע מיינונג זאל ווערען ריכטיג אינפארמירט.

די אלע קלאנגען וועגען ארעסט פון זינאוויעוו׳ן, פון טראצקי׳ס מארש, וועגען א בונט אין קראנשטאדט, אויפשטאנדען אין טולע און אינ׳ם שווארצען ים-פלאט, זענען נארישע אויסטראכטונגען. זיי זענען אזוי צוזאמענגעשטעלט אהן א שום יסוד, אז מ׳קען זיי נישט אויסבעסערען. זיי זענען פשוט — פאנטאזיע און ליגענד. אימיצען, זאגט וואיקאוו, איז וואהרשיינליך בעקוועם געווען צו פערשפרייטען אזעלכע קלאנגען. פארוואס די א. וו. האט זיך אזוי שטארק מוסר-נפש געווען ביים פערשפרייטען אזעלכע ידיעות ווייסט ער נישט. ביי דער געלעגענהייט פון א קאנפערענץ מיט דער פרעסע האט דער אמבאסאדאר שוין זיך אויך ארויס-געזאגט וועגען דער איצטיגער עקאנאמישער לאגע אין רוסלאנד און וועגען די פערספעקטיווען פון רוסיש-פוילישע האנדעלס-בעציהונגען.

דער צענטראלער סטאטיסטישער אמט האט דעם 15 יוני פעסטגעשטעלט, אז היינטיגעס יאהר וועט דאס גערעטעניש בעטרעפען 4,700,000000 פוד. ד. ה. מיט 400 מיליאן פוד מעהר ווי פאראיאהרען. אזוי ארום וועט סאוויעט-רוסלאנד האבען פאר׳ן עקספארט 1 מיליארד פוד (16 מיליאן טאן). די דאזיגע לאגע ערלויבט צו מאכען דעם אויספיהר, אז אויך אין אנדערע געביטען וועט זיך די עקאנאמישע סיטואציע בעסערען.

דער צענטראלער ראט פון פאלקס-ווירטשאפט ביים פעסטשטעלען דעם קאניונקטור פלאן פון יאהר 1927 זעהט פאראויס, אז די אינדוסטרי פראדוקציע וועט זיך פערגרעסערען מיט 16—17 פראצענט; די צאהל ארבייטער וועט זיך פערגרעסערען מיט 75,000, די שכירות וועלען פערגרעסערט ווערען מיט 7 פר. דערביי וועט פארקומען א פערבילליגונג פון אלע ארטיקלען די דאזיגע פערביליגונג איז מעגליך אדורכצופיהרען, ווייל עס עקזיסטירט א צו גרויסע דיפערענץ צווישען די הורט- און דעטאיל-פרייזען.

די עקספלאטאציע פון הייך-מאטער-יאלען וועט זיך פערגרעסערען מיט 30 פראצ.; די קאנסומציע מיט 16 פראצ. דער טשוגון-אימפארט וועט זיך פערגרעסערען מיט 35 פראצ., שטאל — מיט 12 פראצ.. די אינוועסטיציע הוצאות זענען פאראויסגעזעהען אויף 900 מיליאן רובל.

דער סאוויעט פאלטארג האט פאר די לעצטע 3 חדשים איינגעקויפט אין פוילען פאר 270.000 דאלאר, טאָרפּרעג — פאר 3.500.000 דאלאר, ס׳דארף נאך איצט אפגעשלאסען ווערען א קויף פון צינק פאר 350.000 דאלאר. ווען מ׳פערגלייכט די ציפערן מיט 1923-4, ווען דער פוילישער עקספארט קיין רוסלאנד האט בעטראפען 2.000.000 דאלאר; אין 1924-5 — 7 מיליאן דאלאר קען מען זעהען די גוטע אויסזיכטען אויף ווייטערע ברייטע ענטוויקלונג פון די עקאנאמישע פערהעלטנישען צווישען די ביידע מלוכות, וואס וועלען זיך נאך שטארקער פערגרעסערן מיט׳ן אויסבויען דעם ווייכסעל—דניעפר קאנאל, וואס ווערט איצט געפלאנט.

נאכ׳ן רעפעראט פון ה׳ וואיקאוו איז פארגעקומען א דיסקוסיע, וועלכע האט געדויערט איבער אנדערהאלבען שעה. צוו. אגי. האט דער פערטרעטער פון „נייעם פאלקסבלאט“ געשטעלט א רייה פראגען, אויף וועלכע ה׳ וואיקאוו האט געענטפערט:

די אפאזיציע אין די סאוויעטען טראגט אן אומבעדייטענדען כאראקטער און איז שוין צערביבן געווארן. פאקטיש איז עס געווען א דיסציפלין-ברוך.

די טעותים וואס דער גאספלאן האט געמאכט פאראיאהרען מיט די תבואה-בערעכנונגען, וועלען זיך נישט ווידער-האלען היי-יאהר אין די אפאזיציע וועט נישט האבען קיין געלעגענהייט אזוי שארף ארויסצוטרעטען. די טעיתים זענען פארגעקומען, ווייל מ׳האט געמאכט צו גרויסע זאפאסען תבואה. אזוי האט מען, אנשטאט די פריהער-בערעכנטע 150 פ. א יאהר אויף א משפחה, רעזערווירט 400 פ. א.א.וו.

די פרייזען אין דעטייל קענען פערקלענערט ווערען הגם ס׳פיהלט זיך א מאנגעל אויף איניגע ארטיקלען: א מלוכה-ארגאניזאציע קען עס דערגרייכען וואס אנבעלאנגט דער אינטענסיוויטעט פון דער ארבייט האט די מלוכה שוין פארגעקומען געוויסע שריט אין דער ריכטונג. געוויסע ערפאלגען זענען דער-גרייכט געווארען הגם ס׳שטערען שטארק דעם דאס דערגרייכען גרויסע רעזולטאטען די אפגענוצטע און פערעלטערטע מאשינען.

נאך דער דיסקוסיע איז נאך ביי א גלעזעל טיי פארגעקומען א ווייטערער מיינונגס-אויסטויש.

געענדיגט די דריפוס־אפערע אין דייטשלאַנד

בערלין, 9 (טעלעגראַפיש דורך י. ט. אַ.) דער מלוכה־פּראָקוראָר האָט מבטל געמאַכט דעם בעשלוס וועגן האַאַז׳ס אַרעסט. האַאַז איז בעפרייט געוואָרען. לויט דער פעראָרדנונג פונ׳ם פּראָקוראָר, איז געגען שרעדער ן פערפיהרט געוואָרען אַנ׳אויספאָרשונג.

געענדיגט דעם „אָרט“־צוזאַמענפאָהר

בערלין, 9 (ספּ. טעל.) נעכטען איז אין זאַל פון פּרייסישען הערען־הויז פאָרגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון „אָרט“־צוזאַמענפאָהר. עס זענען געקומען בערך 60 דעלעגאַטען פון רוסלאַנד, פּוילען, ליטאַ, לעטלאַנד, דייטשלאַנד, פראַנקרייך און אַמעריקאַ.

געעפענט די קאָנפערענץ האָט דער פאָרזיצער פון וועלט־פערבאַנד „אָרט“ דר. בראַמסאָן. עס זענען געהאַלטען געוואָרען אַ רייהע בעגריסונגס־רעדעס.

בעת דער פאָרזיצער דר. בראַמסאָן האָט אָנגעהויבען רעדען דייטש, איז אויסגעבראָכען אַ גרויסער סקאַנדאַל. דער דעלעגאַט פון ווילנאַ, ווירגילי האָט געפאָדערט יודיש דער גאַנצער זאַל האָט איהם אונטערגעהאַלטען און עס איז געמאַכט געוואָרען אַנ׳אָבסטרוקציע, וועלכע האָט געדויערט אַנ׳ערך אַ האַלבע שעה.

היינט ווערען געלייענט בעריכטען וועגען דער לאַגע אין רוסלאַנד און אין פּוילען. די קאָנפערענץ וועט דויערען 3 4 טעג.

בערלין, (ספּ. טעל.) נאָך דער ערעפנונגס־רעדע פון בראַמסאָנ׳ען, איז געוועהלט געוואָרען אַ פּרעזידיום. אַלס פאָרזיצענדער איז געוועהלט געוואָרען דער דירעקטאָר פון דער דרעזדענער באַנק אין בערלין ה׳ קליינמאַן.

דאַן זענען געהאַלטען געוואָרען בעגריסונגען, צווישען אַנדערעס האָט דער פאָרזיצענדער פון אַסימילאַטאָרישען צענטראַל־פעראיין פון דייטשע שטאַאַטס־בירגער פון יודישען גלויבען ד״ר בראָדניק ערקלערט, אַז זיין געזעלשאַפט אַרבייט צוזאַמען מיט׳ן „אָרט“ צוליב דעם, וואָס די יודישע פראַגע דאַרף געלעזט ווערען אויף די ערטער, וואו די יודען וואוינען. (די דאָזיגע דעקלאַראַציע ווערט פערשטאַנען אין דעם זין, אַז די דייטשע אַסימילאַטאָרען זענען געגען דער ווייטערדיגער אימיגראַציע פון די אָסט־יודען קיין דייטשלאַנד).

אין נאָמען פון בערלינער שטאָדט־ראַט האָט די קאָנפערענץ בעגריסט ה׳ טרייטעל.

אַ לענגערע רעדע בעת די בעגריסונגען האָט געהאַלטען דער פאָרזיצענדער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין דייטשלאַנד ה׳ קורט בלומענפעלד. אין זיין רעדע האָט ער פּאָלעמיזירט מיט דעם בעוואוסטען דייטשען אַסימילאַטאָרישען כלל־טוער פּאַאול נאַטאַן, וואָס האָט זיך אויסגעדריקט, אַז ארץ־ישראל איז צו קליין אום אויפצונעהמען די גרויסע יודישע איינוואַנדער־מאַסע.

———

אויטאָבוס־קאַטאַסטראָפע ביי וואַרשאַ.

זיבען פּאַסאַזשירען שווער פערוואונדעט; דריי — שטערבליך.

וואַרשאַ, 9. (טעלעפאָניש).

צווישען גאַצלאַוועק, וואַווער און מילאָסנע, קורסירט אַנ׳אויטאָבוס, וועלכער וואַרט־אָפּ די פּאַסאַזשירען ביי דער טראַמוואַי־סטאַציע פון טראַמוואַי נ׳ 24 און פיהרט זיי ווייטער ביז גאַצלאַוועק.

אָנגעלאָדען מיט 12 פּאַסאַזשירען, האָט דער אויטאָ נעכטען געריהרט פון דער טראַמוואַי־סטאַציע אין גאַצלאַוועק אין דער ריכטונג צו מילאָסנע.

נישט ווייט פון וואַווער איז דער רודער אינגאַנצען קאַליע געוואָרען און דער אויטאָ האָט זיך אומגעדרעהט.

7 פּערזאָן פון די פּאַסאַזשירען זענען ערנסט פערוואונדעט געוואָרען דריי פון זיי — ממש שטערבליך.

די נעמען פון די קרבנות זענען:

פּייוועל ראָזענשטרייך, 14 יאָהר אַלט (נאָוואָליפּקי 16), דער שלאָסער וואַלעריי וואָיטשיק, 40 יאָהר אַלט (סאַלנאַ 5) זיין פרוי העלענאַ, 35 יאָהר אַלט און זיין זוהן אַלעקסאַנדער, 11 יאָהר אַלט, די בעאַמטע וואַנדאַ טאַרטשינסקאַ (קרוטשאַ 7), איהר מוטער עלעאָנאָראַ, 65 יאָהר אַלט און אַנ׳אומבעקאַנטע פרוי, וועלכע האָט בעקומען די שווערסטע וואונדען.

דאָס פּאָרפאָלק וואָיטשיק און די אומבעקאַנטע פרוי, האָט מען אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין פּראַגער שפּיטאַל.

די איבעריגע האָט מען אָפּגעפיהרט אַהיים.

———

פּראָפ. ווייצמאַן קומט קיין פּוילען.

לאָנדאָן, (ספּ. טעל.) פּר. חיים ווייצמאַן האָט בעשלאָסען, פאַר דעם ווי ער וועט אַרויספאָהרען קיין אַמעריקאַ, בעזוכען פּוילען, לעטלאַנד און ליטאַ.

מען ערוואַרט, אַז קיין פּוילען וועט ער קומען סכות־צייט.

די מאָדזשיצער רבי׳צין האָט געבוירען אַ יונגעל.

וואַרשאַ, 9. (טעלעפאָניש). פערגאַנגענעם פרייטאָג צונאַכטס האָט די מאָדזשיצער רבי׳צין, וועלכע וואוינט איצט אויף זומער־וואוינונג אין אָטוואָצק, געבוירען אַ יונגעל.

מען ריכט זיך, אַז דער ברית, וועלכער קומט פאַר היינטיגען שבת, וועט געפּראַוועט ווערען מיט גרויס פּראַר...

פּלענאַרע זיצונג פון צענטראַל־ראַט פון „טאָז“

מיט אנטייל פון דר. בערנאַרד קאָהן.

בעשלאָסען צו עפענען אַ היים פאַר קינדער אין לאָדז.

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש) נעכטען איז אין וואַרשאַ פאָרגעקומען די פּלענאַר־זיצונג פון צענטראַל־ראַט פון „טאָז“. אין דער זיצונג האָבען זיך בעטייליגט אויסער די פאָרשטעהער פון וואַרשאַ אויך דעלעגאַטען פון אַלע גרעסערע שטעט אין דער פּראָווינץ.

די זיצונג עפענט דער פאָרזיצענדער ד״ר גרשון לעווין, וועלכער גיט אָפּ אַ בעריכט פון דער טעטיגקייט פון פּרעזידיום פאַר׳ן פערגאַנגענעם יאָהר. דער רעדנער בעריהרט די פראַגע פון קינדער־שוץ, זומער־קאָלאָניעס, שול־קינדער־דערנעהרונג, קאַמף מיט טובערקולאָז א. ד. גל.

דערנאָך האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט ד״ר וואָלמאַן, וועגען דער טעטיגקייט פון „טאָז“ אין פערלויף פון 1־טען יאַנואַר ביז׳ן 1־טען יולי 1926:

„טאָז“ האָט 40 אָבטיילונגען אויף פּראָווינץ, וועלכע בעזיצען 8182 מיטגלידער. די אָבטיילונגען פיהרען אָן מיט 91 אייגענע מעדיצין־היגיענישע אַנשטאַלטען און נעמליך: 4 שפּיטאַלען (10 אַמבולאַטאָריום׳ס, 6 אַפּטייקען, 5 דענטיסטישע קאַבינעטען, 6 רענטגען־סטאַציעס, 16 קאָנסולטאַציעס פאַר מוטער׳ס און זויג־קינדער, 18 זומער־קאָלאָניעס, 7 האַלב־קאָלאָניעס, 10 שפּילפּלעצער פאַר קליינע קינדער, 4 אַנטיטראַכאָמע פּונקטען, 1 טובערקולאָזסאַנאַטאָריום, 1 פינדעל־הויז, 1 באַד־אַנשטאַלט, 28 שול־מעדיצינישע אַנשטאַלטען.

דער רעדנער שטעלט זיך אָב אַפילו אויף דער פראַגע פון מעדיצינישער הילף פאַר דער פּראָווינץ, וועגען אויפזיכט און פערזאָרגונג פון פאַר־שול־עלטער, וועגען שטיצע פאַר שפּיטעלער א. אַ.

בעת דער רעדע פון ד״ר וואָלמאַן קומט אַריין אין זאַל דער „דזשאָינט“־פאָרשטעהער ד״ר בערנאַרד קאָהן, וועלכער ווערט האַרציג בעגריסט דורכ׳ן פאָרזיצענדען.

ד״ר קאָהן ענטפערט אויף דער בעגריסונג מיט אַ קורצער רעדע און בעטאָנט דערביי, וואָס פאַר אַ גרויסע בעדייטונג דאָס אַמעריקאַנער יודענטום שענקט די פּראָבלעמען און טעטיגקייט פון „טאָז“ פאַר דער צוקונפט פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פּוילען.

נאָך אַ דיסקוסיע איבער די ערשטע 2 בעריכטען, אין וועלכע עס האָבען זיך בעטייליגט: ד״ר שאַבאַד (ווילנאַ), ד״ר שיפּמאַן (לאָדז), ד״ר זעלצער (לעמבערג), אייזענבערג (ראָוונאַ), ד״ר ראַפּעס (ווילנאַ), ד״ר קייזלער (בריסק), ד״ר אַלפּען (ביאַליסטאָק) א. אַ. ווערען אָנגענומען צוו. אַנד. פאָלגענדע בעשלוסען:

1) גרינדען דריי טאָג־היימען פאַר קליינע קינדער פון פאַר־שול־עלטער אין לאָדז, ביאַליסטאָק און בריסק;

2) עפענען 2 ווינטער־קאָלאָניעס אויף 150 בעטען;

3) שטאַרקען דעם היגיענישען אויפזיכט אין די שולען, וואָס געפינען זיך אונטער׳ן אויפזיכט פון „טאָז“ אין איינפיהרען דאָרט: באָדען, שערען און הייצען די קינדער.

נאָכ׳ן בעשטימען דעם בודזשעט אויף די לויפענדע חדשים איז די פּלענאַר זיצונג שפּעט ביינאַכט געשלאָסען געוואָרען.

ברית־שלום צווישען יודען און אַראַבער.

ירושלים. (י. ט. אַ.) עס האָט זיך דאָ געבילדעט אַ יודיש אַראַבישע געזעלשאַפט אונטער׳ן נאָמען „ברית־שלום“ די הויפּט־אויפגאַבע פון דער געזעלשאַפט וועט זיין צוצופיהרען צו פרידליכען צוזאַמענלעבען צווישען די יודען און אַראַבער אויפ׳ן יסוד פון אונבעדינגטער אויטאָנאָמישער פּאָליטישער גלייכבערעכטיגונג פון ביידע פעלקער. ברית שלום״ וועט שטרעבען צו שאַפען געגענזייטיגע גוטע בעציהונגען אין ארץ ישראל און אויסאַרבייטען די גרונד־ליניען פאַר אַ פרידליכען צוזאַמענלעבען פון ביידע פעלקער לטובת דער ענטוויקלונג פון לאַנד.

צו דעם צוועק האָט די געזעלשאַפט בעשלאָסען דורכשטודירען דעם פּראָבלעם פון צוזאַמענלעבען פון ביידע פעלקער אין ארץ־ישראל ווי אויך דעם מאַנדאַט פון פעלקער־בונד. די געזעלשאַפט וועט זיך אויך פערנעמען מיט פערשפּרייטען דורך וואָרט און שריפט די געשיכטע און קולטור פון די יודען און אַראַבער און פערדינען די אָנקניפּונג פון פריינדליכע בעציהונגען צווישען ביידע פעלקער.

„ברית־שלום“ וועט האָבען אָפּטיילונגען אין ארץ־ישראל און אין אויסלאַנד.

Dr. L. LEWITAN

נעהמט אָן אין יפּרהייזם פון 4 ביז 6 אָוועגד צו הלי־פּ־ייען. לאָדז

31 נאַראָטאָוויטשאַ 31.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהייט

9 קאָנסטאַנטינער גאַס 9

טעלעפאָן 81 27

ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.

שפּרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5—7. 175

נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערושער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. med. WOLF EYCHNER

Zgierska 38, tel. 34-72

ספּעצ. פאַר אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונד.

פון 12 ביז 1 מיטאָג אין דער לעטשניצע אויף נייערט מאַרק, פּעטריקאָווער 294.

Dr. med. Braun

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־ און וועגערישע־קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ ליכט (האָר־אויספאַל).

23 פּאָלודניאָווא 23

— — טעלעפאָן 26 40. — —

נעהמט אָן פון 9—10 און פון 6—8 אָוונד.

Dr. ALTERMAN-GURFEL

פרויען־קראַנקהייטען און אַקושעריע.

Piramowicza 10.

נעהמט אָן, פון 4—6 נאָכמיטאָג.

Ostrzeżenie.

Wobec przewlekania przez Zarząd Tow. **„Linas Hacedek” zatargu z lekarzami,** Zarząd Związku Lekarzy P.P.O.Ł. ostrzega Kolegów przed wszelkiemi pertraktacjami z Zarządem Tow. „Linas Hacedek” w sprawie posad w nocnem pogotowiu - aż do odwołania - .

956 **ZARZĄD.**

Szkoła I. KACENELSONA

Łódź, Cegielniana 28.

עס ווערען נאָך אָנגענומען שילער און שילערינס אין די העכערע ווי אויך אין די פּאַראַלעלע נידריגע קלאַסען

אין די העכערע קלאַסען לאַטיין, מיט אַ פערגרעסערטען פּראָגראַם פון העברעאישע לימודים.

גני־ילדים העברי הראשון של ש. קצנלסון־פיינשטיין

פון נייעם שול־יאָהר ווערען אויך פערגרעסערט און בעגייט די אָבטיילונגען פון דער I־טער העברעאישער פרעבעל־שולע. קינדער פון 4 ביז 6 יאָהר ענטוויקלען זיך און בעקומען די ערשטע לעהרע דורך אַרבייט, שפּיל און געזאַנג. פאַר 6־ עהריגע ווערט געעפענט אַ ספּעציעלע A־קלאַס. די שולע ווי אויך דער גן־ילדים ווערט געפיהרט דורך לעהרער־ספּעציאַליסטען אונטער די לייטונג און מיטווירקונג פון י. קאַצענעלזאָן. אויך ווערט פון נייעם שול יאָהר געעפענט אַ נאָכמיטאָג־אָבטיילונג פון גן־ילדים און שולע פאַר אינבעמיטעלטע עלטערן מיט אַ הנחה פון 40 פּראָצענט.

מיט אָנמעלדונגען טאָג־טעגליך פון 11—1 פאָרמיטאָג אין קאַנצעלאַריע פון דער שולע. 987 די פערוואַלטונג.

בעקאַנטמאַכונג.

מיר לייגען איין די לאָדזער יוגענד צו קומען דינסטאָג דעם 10/8 אין פעראיין „משמרת החולים“ אַלעקסאַנדער 6 אַנטייל צו נעהמען אין דעם

בלומען־טאָג

וואָס וועט פאָרקומען מיטוואָך, דעם 11/8 צו אונטערשטיצען אָרימע קראַנקע. 961

די פערוואַלטונג.

א קוואַליפיצירטע נייטאָרין,

וואָס קאָן אויך שטיקעריי, ווערט פון זאָפאָרט געזוכט אַלס לעהרעריז אין אינטערנאַט „העלענובעק“. בעדינגונגען: פרייע וואוינונג און בעקעסטיגונג, געהאַלט — לויט אָפּמאַך.

צו ווענדען זיך טעגליך פון 6—8 אָוונד אין קאַנצעלאַריע פון אינטערנאַט, שענקעוויטש 3/5. 696

טליתים־פאַבריק

אויסאַרבייטונג פון וואָלענע, האַלב־וואָלענע זיידענע טליתים כמו טערקישע, ווי אויך טליתים־קטנים הורט און דעטייל! מיט אויספערטיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל

ביי א. ה. ציטרינאָווסקי, קאַמיענאַ 1,

אין צווייטען טויער. קומט און איבערצייגט אייך! 898

בעמערקונג: ס׳ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

האנדעלשאפט און ברוי־ע שאפט.

צי דארף מען עס פעררעכענען צו די וואונדער פון דעם צוואנציגסטען יאהרהונדערט, אדע־ צו די גוטע מדות פון דער מאראלישער איבערקעהרעניש, צי גאר... צו ביידע נישט — א פאקט איז אבע־, אז —

די אויסלענדישע אפטיילונג פון דעם פוזנער יריד (פויזען — די היים־שטאט פון די בעריהמטע פאזנאנטשיקעס...) האט אנגעקניפט אנ'ענגען קאנטאקט מיט דיווירטשאפטליכע קרייזען פון ארץ ישראל, און האט אפילו געעפענט אנ'אינפארמאציע־ביורא פאר אלע פוילישע פירמעס, וואס ווילען אנהויבען א האנדעל מיט א"י.

דאס דאזיגע, דארף מען וויסען, איז א פ א ק ט און נישט קיין ר ע ק ל א מ ע בלויז: דער פויזנער יריד האט שוין וועגען דעם ענין פונאנדערגעשיקט זעהר אינטערעסאנטע קאמוניקאטען, און —

עס איז דאך בצוואוסט, אז ביז איצט האט זיך די פערוואלטונג פון דערמוזעלבען יריד געהאלטען אין רעזערוו בנוגע די ווירטשאפטליכע פראבלעמען פון ארץ־ישראל, וואס עס קאן לחלוטין נישט געזאגט ווערען — בנוגע דעם יודישען האנדעל בכלל

משמעות, מיר שטעהען מאר א פרינציפיעלע ענדערונג אין דער בעציהונג פון דעם פויזנער קאנט צו אונז, יודען.

מען איז דארט, ווייזט אויס, געקומען צום שכל, אז האנדעלשאפט איז נישט קיין ברודערשאפט, און אז די פאטריאטישע האנדעלס־געפיהלען פון „ראזוואי", קאנען ברענגען צו „אקטיווע פאטיוון", ד. ה. אויף פראסט יודיש גערעדט — דאס געשעפט לוינט זיך נישט.

משמעות, אז פון מקצר זיין יודישע בערד, און פון האלטען סעקרעטארטשיק'ן אלס האנדעלס־רעגולאטאר, קאן קיין פרנסה נישט זיין!..

דאס איז דער ערשטער שריט צום גוטען, זייט דער אונאפהענגיגקייט פון פוילען — דער ערשטער פאזיטיווער שריט פונ'ם רעאקציאנערישען פויזנער קאנט, אין וועלכען עס איז נאך טיף איינגעווארצעלט די פויסט־מאראל פון דעם קייזערליך־דייטשען יונקערטום, און וואס איז אבסאלוט נישט פויליש.

דער דאזיגער שריט דארף פערנאטירט ווערען, אלס א נייע ווענדונג אין אונזערע טרויעריגע פערהעלטענישען, און ווען עס האלט שוין יא ביי די ערשטע סמנים פון האנדעלשאפט, טא לאמיר האפען אויך אויף דעם צווייטען שריט וואס ביי לייטען איז ער געוועהנליך דער ערשטער — לאמיר אויך האפען אויף ברידערשאפט, און —

אז פון דעם גוטען אנהויב פון דעם פויזנער יריד זאל זיך, חלילה, נישט אויסלאזען אויפ'ן הימעל א יריד...

צו סיורפריזען זענען מיר אבער געוואוינט, און — אין גענענטאל — וועלען מיר נישט איבערראשט ווערען, ווען אנשטאט צו וועלען האנדלען מיט ארץ ישראל, וועט מען אונז, כנהוג, סתם שיקען: „דא פאלעסטינע"!

מיר זענען אנ'עם קשי צורף. רעדט מען צו אונז מיט גוטען — איז אדרבא ואדרבא! אלא, נישט — זענען מיר זיך מישב, צי עס לוינט זיך...

מז.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייט. ספעצ. לונגען און הארץ־קראנקהייטען בעשטראלונגען מיט קונסטליכע בערג־זון.
נעמט אן פון 3—5 נאכמיטאג. 1831

דער באלקאן־קעסעל.

איטאליענ'ס זארגען אין אביסיניען. — פראנקרייך אויפגערודערט פונ'ם ענגליש־איטאליענישען אפמאך. — די מאהעדאנישע קאמפען און דער העלפט זיי. — פאר א סערביש־בולגארישען קאנפליקט. — איטאליען און סאוויעט־רוסלאנד שטיצען די מאקעדאנער אויפשטענדיגע.

פאר־יאהרען איז צווישען ענגלאנד און איטאליען געשלאסען געווארען אנ'אפמאך, וואס שטעלט עפעס די פונאנדערטיילונג פון זייערע איינפלוס־ספערען אין אביסיניען. איצט האט זיך דער אביסינישער רעגענט טאפארי מאקאנען געווענדעט צום פעלקער־בונד מיט א פראטעסט געגען דעם דאזיגען אפמאך. די פערשפעטיגונג פונ'ם פראטעסט ערקלערט דער רעגענט מיט דעם, וואס ער האט זיך ערשט איצט דערוואוסט וועגען דעם אינהאלט פון אפמאך

אביסיניען איז איינע פון די מלוכות, וואס געהערען צום פעלקער־בונד און טאפארי מאקאנען ערקלערט, אז ס'קען נישט דערלאזט ווערען, אז מלוכות, וואס געהערען צום פעלקער־בונד זאלען קענען צווישען זיך שליסען אפמאכען אויפ'ן חשבון פון א דריטער מלוכה, וואס געהערט אויך צום פעלקער־בונד און וואס ריהרט אן איהר זעלבסטשטענדיגקייט. גלייכצייטיג ערקלערט אביסיניען איהר הסכמה צו דער קאנווענץ וועגען דעם אינטערנאציאנאלען געריכט און אנערקענען אויף 5 יאהר די גילטיגקייט פון זיינע בעשטימונגען. דער דאזיגער פראטעסט פון אביסיניען איז געווען א גרויסע איבערראשונג פאר ענגלאנד און פאר איטאליען. דער ענגליש־איטאליענישער אפמאך האט זעהר א וויכטיגע בעדייטונג פאר איטאליען, וועלכע פערמעסט זיך אויף צו פערשטארקען איהר השפעה אין אביסיניען, כדי צו שטיצען איהרע איינפלוסען אין די שכנישע איטאליענישע קאלאניעס עריטרעע און סאמאלי.

ענגלאנד האט דורכ'ן אפמאך געוואלט זיך זיכערען, אז איטאליען זאל איהר נישט שטערען אינ'ם אויסבויען די גרויסע טאמע, וואס זאל זיכערען וואסער פון דער צאן־אזערע אויף צו בעוואסערען דעם ענגלישען סודאן. דורכ'ן דאזיגען אפמאך האט ענגלאנד אויך גערעכענט צו בעוועגען איטאליען אויף א גאנצע רייה ווייטערדיגע אפמאכען. און דער עצם אפמאך וועגען אביסיניען האט פאר איהר קיין וויכטיגע בעדייטונג נישט, בעזונדערס, ווען ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז די דאזיגע טאמען אויף דער צאן־אזערע זענען נישט דורכאויס נויטיג פאר דער בעוואסערונג פון סודאן.

מיט עטליכע טעג צוריק איז דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער טשעמבערלען ארויסגעטראטען אין פארלאמענט. דער אפמאך מיט איטאליען — האט ער געזאגט - ריהרט נישט אן די סובערעניטעט פון אביסיניען. דער אפמאך איז נוגע נאר יענע פריווילעגיעס, וואס זיי וועלען בעקומען דורך א גוטווילליגען אפמאך מיט דער אביסינישער רעגירונג.

די דאזיגע ערקלערונג איז זעהר נישט פריינדליך אויפגענומען געווארען דורך דער איטאליענישער פרעסע, נאר א שטורם ממש האט זי ארויסגערופען אין דער פ ר א נ צ י י ז י ש ע ר.

מיט 20 יאהר צוריק אין 1906 האט פראנקרייך געשלאסען אנ'אפמאך וועגען אביסיניען מיט ענגלאנד און איטאליען. איצט איז ענטשטאנען א מורא, אז דער ענגליש־איטאליענישער אפמאך וועט אנרירען אויך די פראנצויזישע אינטערעסען. און מ'האלט טאקי אין די דיפלאמאטישע קרייזען אז אין דעם דאזיגען אביסינישען פראטעסט ליגט א פראנצויזישע האנד און ס'איז דעריבער פאראויסצוזעהען אז דער ענגליש־איטאליענישער אפמאך וועט נאך דארפען „קארעגירט" ווערען. איטאליען איז לעצטענט אויך שטארק פערנומען מיט דער לאגע אויפ'ן באלקאן, וואס לאזט איהר קיינמאל נישט רוהען.

אין דעם דאזיגען קעסעל הערט קיינמאל נישט אויף צו קאכען. קומט נאר דער פריהלינג אזוי הויבען זיך אן די „ארויסטרעטונגען" פון די מאקעדאנצעס. די דאזיגע פארטיזאנישע און טעראריסטישע ארויסטרעטונגען אין דרום־יוגאסלאוויען פון די מאקעדאנישע „אקטיוויסטען" דארפען דינען פאר אנ'אנזאג, אז זיי האבען זיך נישט אפגעזאגט פון זייערע פאדערונגען. היינטיגען זומער זענען זיי אפילו געווען שטילער און ווייניגער אקטיוו ווי געוועהנליך, אבער אין סטרומיצע האט מען געווארפען די באמבע, דער רעדאקטאר פון דער סערבישער צייטונג „יוזשנאיא זוועזדא", דער נאציאנאליסט כאדושא פאפאוויטש איז ערמארדעט געווארען און די פאריגע וואך האט א מאקעדאנישע גרופע בעפאלען אויף דער גרעניץ די סערבישע וואך און האט א גאנצען טאג געפיהרט א פארמעלען שלאכט מיט ארטילעריע או"וו, נאכדעם ווי מצד די סערבען זענען געפאלען 7 מענשען זענען די מאקעדאניער אנטלאפען קיין בולגאריען.

די סערבישע רעגירונג האט בעשלאסען צו פערלאנגען פון בולגאריען, אז זי זאל ליקווידירען ביי זיך אין לאנד די מאקעדאנישע ארגאניזאציע. סערביען זאל זיך אפילו ווענדען נאך א הסכמה צו דער פעלקער־ליגע אויף אנציגעהמען זעלבסטשטענדיגע שריט.

אבער אין דער סאמע לעצטע צייט האט מען אין סערביען אנגעהויבען אפען רעדען, דאס, וואס מ'האט ביז איצט זיך נאר געסוד'עט וועגען דעם, דהיינו: אז הינטער די פלייצעס פון בולגאריען און פון די אקטיווע מאקעדאנצעס שטעהט דאס פאשיסטישע איטאליען.

און אלס אילוסטראציע צו דעם ברענגען די צייטונגען, אז אין רוים איז זיך איצט צוזאמענגעקומען דער גאנצער מאקעדאנישער קאמיטעט מיט זייער פיהרער גענעראל פראטאגעראוו. די צייטונגען גיבען אגב צו, אז לעצטענס איז אין דער אריענטאציע פון די מאקעדאנער פארגעקומען א ענדערונג לטובת סאוויעט־רוסלאנד. ביז־איצט האבען די מאקעדאנער קאטעגאריש אפגעווארפען יעדען פארשלאג מצד די סאוויעטען צו קומען זיי צו הילף. איצט, ווען די מאקעדאנער האבען זיך איבערצייגט, אז פון קיין שום אנדער אינסטאנץ קענען זיי נישט רעכענען נישט אויף קיין מאטעריעלער און נישט קיין אנדערער הילף האבען זיי בעשלאסען די דאזיגע הילף־אפערטע אנצונעהמען.

דער פייער אויפ'ן באלקאן קעסעל ווערט נישט אויסגעלאשען און צו די הייצער זענען איצט ווידער צוגעקומען איטאליען און סאוויעט־רוסלאנד.

פ. ברבש.

א יודישער וועלט־ראט פאר שוץ פון די יודישע רעכט און אינטערעסע.

(קארעספאנדענץ פון לאנדאן צום „נייעם פאלקסבלאט").

אין לאנדאן קומען איצט פאר בעראטונגען צווישען די פערטרעטער פון „קאמיטעט פון יודישע דעלעגאציעס" אין פאריז און פארשטעהער פון אמעריקאנער יודישען קאנגרעס. די בעראטונגען האבען די אויפגאבע, ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, צו שאפען אנ'ענגען קאנטאקט און צוזאמענארבייט צווישען אייראפעאישען און אמעריקאנער יודענטום אויף דעם געביט פון שיצען די יודישע רעכט און אינטערעסען אין די לענדער, וואו די דאזיגע רעכט און אינטערעסען זענען בעדראהט, ווי אויך אויף דעם געביט פון יודישער סאציאלער הילפס־טעטיגקייט.

די זיצונג האט געעפענט דער פ"ע־זידענט פונ'ם קאמיטעט פון די יודישע דעלעגאציעס ה' לעא מאצקין. ער גיט אפ אנ'אויספיהרליכען בעריכט איבער דער ביז־איצטיגער טעטיגקייט פון קאמיטעט. דער רעדנער שטרייכט בעזונדער אונטער די אויפגאבע פון קאמיטעט בעת שווארצבארד'ס פראצעס, ווען עס וועט אויפגעדעקט ווערען די שוידערליכסטע טראגעדיע פון אוקראינישען יודענטום.

ה' מאצקין רעדט אויך וועגען דעם פארשטעהענדען קאנגרעס פון די אייראפעאישע מינדערהייטס־פעלקער, וואס קומט זיך צונויף דעם 25. אויגוסט אין גענף און קינדיגט אן א פארבערייטונג פון די יודישע מיטגלידער פון קאנגרעס. ביז איצט האבען זיך שוין געמאלדען צום מינדערהייטס־קאנגרעס יודישע דעלעגאציעס

מען פון פוילען, פון די באלטישע מלוכות, עסטרייך און טשעכיען, מען ריכט זיך אויף מעהר ווי 20 יודישע קאנגרעס דעלעגאטען.

נאך דעם ווי ה' מאצקין ענדיגט פערנעהמט די טריבונע דער פרעזידענט פון אמעריקאנער יודישען קאנגרעס־ראבינער, דר. סטעפען וויז.

עס איז די נויטווענדיגקייט פון דער צייט — זאגט דער רעדנער — צו ארגאניזירען דעם קאמיטעט פון די יודישע דעלעגאציעס און איהם פערוואנדלען אין א וועלט־ראט פון יודענטום. דער וועלט־ראט דארף זיך פערנעהמען מיט שיצען די יודישע אינטערעסען און זייערע רעכט אומעטום וואו זיי זענען אין געפאהר, ווי אויך לינדערן די יודישע נויט, דער וועלט־ראט מוז ווערען צונויפגעשטעלט נון פערטרעטער, געוועהלט אויף דעמאקראטישע יסודות. אינ'ם ראט זאלען זיך געפינען פארשטעהער פון אמעריקא, ארגענטינא, אפריקא און ארץ־ישראל און פון אלע אייראפעאישע לענדער. דר. וויז איז זיכער, אז דאס אמעריקאנער יודענטום וועט צו אזא קערפערשאפט האבען גרויס פערטרויען און וועט גרייט זיין ברענגען לטובת איהם אלע נויטיגע קרבנות.

ביים איצטיגען מאמענט געפינט זיך דאס אמעריקאנער יודענטום אין דער ראל פון נותנים, בעת דאס אייראפעאישע יודענטום געפינט זיך אונגליקליכער־ווייזע אין דער ראל פון מקבלים. עס איז דעריבער נויטיג, אז דאס אמעריקאנער יודענטום זאל אנגעפערעגט ווערען ווען עס האנדעלט זיך אין וויכטיגע ענינים און פון דער אנדערער זייט ווידער זיך בעקענען מיט די אנזיכטען פון אייראפעאישען יודענטום.

די אינערליכע יודישע מחלוקת'ער מוזען אויפהערען. עס איז אלעמענס טיפע איבערצייגונג, אז דעם יודענטום איז נאך קיינמאל אזוי נישט נויטיג געווען אינערליכער שלום ווי איצט.

די בעראטונג ווערט פארטגעזעצט.

(י. ט. א.)

Dr. med. Rózaner
ספעציאל־ארצט פאר הענערישע און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג מיט קונסטליך־בערג־זאנגע.
9 דזיעלנא 9,
1־טער שטאק. טעלעפאן 28-98
נעמט אן: פון 8—10 און פון 6—8.

ארום דעם טויט פון ישראל זאנגוויל.

נ י ו ־ י א ר ק. (י. ט. א.) די יודישע ווי די נישט־יודישע פרעסע אין אמעריקא ווידמעט ווארימע ארטיקלען דעם אנדענקען פון פערשטארבענעם ישראל זאנגוויל. לואי מארשאל שרייבט אין א ארטיקעל וועגען זאנגוויל'ן, אז די צוקונפטיגע דורות וועלען איהם אוועקשטעלען אין די רייהען פון גרעסטע יודען.

פ א ר י ז. (י. ט. א.) דער קאנגרעס פון דער יודישער יוגענד, וואס ווערט איצט אפגעהאלטען אין פאריז, האט צוגעשיקט צו דער פאמיליע פון פערשטארבענעם ישראל זאנגוויל פאלגענדען קאנדאלענץ טעלעגראם:

דער קאנגרעס פון דער יודישער יוגענד, געוואויער ווערענדיג מיט טרויער וועגען טויט פון גרויסען יודישען שרייבער ישראל זאנגוויל, וועמענס נאמען דאס יודישע פאלק וועט אייביג דערמאנען מיט עהרע, שיקט איבער דער אין טרויער פערבליבענער פאמיליע אויסדריקען פון טיפער און הארציגער מיטלייד.

978
די ארץ־ישראל־וויינען
„כרמל"
איז א אומפערבייטענדע רפואה צו פערשטארקען די כחות פון קראנקע און רעקאנוואלעסצענטען. איבערהויפט איז ער העכסט נוצליך פאר היני־פעטארינס. דאס בעשטעטיגען די גרעסטע פראפעסארען און דאקטוירים.

דאס לאָדזער לעבען

ניַיער פאָלקסבלאַט
10. אויגוסט 1926.

10
דינסטאָג
ל
אב תרו"ו

אויגוסט.
זון־אויפגאַנג 4,10
זון־אונטערגאַנג 6,57
לענג פון טאָג 14,24

פ. ק. א.

(ס) היינט הויבט אָן די פ. ק. א. אָנצונעהמען „וקלאַדען" פון גאָלד־זלאָטיס. פאַר די דאָזיגע ווקלאַדען וועט געצאָהלט־ווערען 6 פראָצ. אַ יאָהר. די „ווקלאַדען" קענען איינגעצאָהלט־ווערען אין זלאָטיס אָדער אין אויסלענדישע וואַלוטע. דאָס אויסצאָהלען קומט פאָר נאָר אין זלאָטיס. אין לאָדז וועט די דאָזיגע ווקלאַדען אָננעהמען די פאָסט־אָפטיילונג פון פ. ק. אָ.

שטיצע
פאַר אינטעלעקטועלע.

(ב) פון היינט אָן ווערט אויסגעצאָהלט אונטערשטיצונג פאַר אַרבייטסלאָזע אינטעלעקטועלע אַרבייטער.

עס בעקומען די, וועלכע האָבען לעגיטימאַציעס פון נומער 1 און העכער.

שולען.

(או) לויט אַ פעראָרדנונג פון בילדונגס־מיניסטעריום וועט אין קומענדיגען שול־יאָהר די צאָהל לערן־שעה'ן אין די פיר־פינף - זעקס־און זיבען־קלאַסיגע שולען זיין 18 אַנשטאָט ווי ביז איצט — 21 און אין דער 2. אָפטיילונג — 21 אַנשטאָט ווי ביז איצט — 24 שעה.

א שטרייק
אויסגעבראָכען ביי די טישלער

געכטען אין אָוונד איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די אַרבייטגעבער מיט די פערטרעטער פון די טישלער־אַרבייטער. אויף די פאָדערונגען פון 50 פראָצענט צושלאַג פאַר די דערוואַקסענע אַרבייטער און 65 פראָצענט פאַר די יוגענדליכע האָבען די אונטערנעהמער פאָרגעשלאָגען פאַר אַלע 12 פראָצענט הוספה. די אַרבייטער האָבען ערקלערט אַ שטרייק.

זאַקען־אַרבייטער
גרייטען זיך אויך צו שטרייקען

(ס) די אַרבייטער אין דער זאָקען־בראַנזשע האָבען מיט אַ פאָר וואָכען צוריק אַרויסגעשטעלט אַ פאָדערונג פון 25 פראָצ הוספה. צוליב דעם, וואָס די פאָדערונג איז ביז איצט נישט נאָכגעגעבען־געוואָרען, איז נעכטען פאָרגעקומען אַ מיטינג פון די אַרבייטער. ס'איז בעשלאָסען־געוואָרען, אַז אויב היינט וועט נישט נאָכגעגעבען־ווערען קיין פאָזיטיווער ענטפער, זאָל זיך אָנהויבען אַ שטרייק. צום שטרייק וועלען צוטרעטען איבער 1000 אַרבייטער פון דער בראַנזשע.

אויטאָ־אָרגיעס.

(—) אויף נאָוואָמיעסקאַ 22 האָט אַן אויטאָ איבערגעפאָהרען אַ יונגעל אברהם לובלינער פון ראַוואַ. ביים יונגעל איז צובראָכען געוואָרען דער רעכטער פוס. דער שאָפער האָט זיך אפילו נישט אָבגעשטעלט זעהען וואָס איז געשעהען מיט זיין קרבן און איז ענטלאָפען.

א גנב.

(:) מאַרצין פיריביש (ברזשעזשינער 84) האָט קומענדיג צו זיך אַ היים געטראָפען אַן'אָפענע טהיר און אין שטוב אַ גנב. דערזעהענדיג דעם בעל־הבית פון דער וואוינונג, האָט דער גנב געוואָלט מאַכען ויברח, אָבער פריביש האָט איהם פעסט אָנגעכאַפט און געמאַכט אַ טומעל. די שכנים וואָס זענען זיך צונויפגעגעלאָפען האָבען געהאָלפען פערהאַלטען דעם גנב. ער הייסט משה זאָמב אָהן אַ שטענדיגער בעשעפטיגונג. די פאָליציי האָט איהם אַרעסטירט.

וועגען ראַטעס פון פערעלטערטע שטייערן.

(פ) ווי בעוואוסט האָט דער פרעזעס פון דער „איזבאַ סקאַרבאָוואַ" דאָס רעכט מבטל צו מאַכען אַלטע חובות פאַר אומזאַץ־שטייער ביז 500 זל. אויב דער בעל־חוב קען דערווייזען, אַז ער איז נישט אומשטאַנד דעם חוב צו בעצאָהלען. לעצטענס האָט דער פרעזעס בעקומען אויך דאָס רעכט פונאַנדערצולייגען פערלעגענע חובות אויף ראַטעס, אויב די בקשה ווערט געשטיצט דורך דער ערשטער אינסטאַנץ. אין אַזעלכע פאַלען קען דער חוב פערלענגערט ווערען אויף 3 חדשים און אויב דער חוב איבערשטייגט נישט 10.000 זל. — קען ער פראָלאָנגירט ווערען ביז אויף 6 חדשים.

איצט האָבען די לייטער פון די פינאַנץ־אַמטען אויך בעקומען דאָס רעכט צו פראָלאָנגירען ביז 3 חדשים, אָבער זיי זענען בערעכטיגט צו פראָלאָנגירען חובות ביז 500 זל. אין ערטער מיט אַ בעפעלקערונג ביז 100 טויזענד און ביז 1000 זל. — אין ערטער מיט אַ גרעסערע בעפעלקערונג.

גרעסערע הנחות געהערען צו דער קאָמפעטענץ פון פינאַנץ־מיניסטעריום.

ווען וועט מען אנהויבען צורעכענען דעם 10־פראָצענטיגען צושלאַג צום אומזאַץ־שטייער?

לויט'ן 2־טען פאַראַגראַף פון דער פעראָרדנונג פון פינאַנץ־מיניסטעריום פון 8 יולי זאָל אין משך פון דעם 1־טען סעפטעמבער ביז'ן 31. דעצעמבער 1926 צוגערעכענט ווערען צו אַלע נישט בעצאָהלטע שטייערן אַ צושלאַג שטייער פון 10 פראָצענט.

נישט קוקענדיג, צי דער נאָרמאַלער שטייער איז נישט בעצאָהלט געוואָרען צוליב דער שולד פון שטייער־צאָהלער אָדער די שטייער־אַמטען האָבען אָבגעלעגט דעם טערמין אויף שפּעטער.

לויט'ן פאַראַגראַף 1 פון דער דערמאָנטער פעראָרדנונג האָט מען דעם 10 פראָצענטיגען צושלאַג־שטייער שוין געזאָלט צורעכענען פון דעם 16 יולי אָן אַזוי ווי די דאָזיגע 2 פאַראַגראַפען זענען געשטאַנען אין אַ ווידערשפּרוך צווישען זיך, איז נישט געווען קלאָהר, צי דער 10־פראָצענטיגער צושלאַג שטייער וועט שוין צוגערעכענט־ווערען צו דער ערשטער און צווייטער „זאַליטשקע" פאַר'ן אומזאַץ־שטייער פון 1926.

דער טערמין פון די דאָזיגע „זאַליטשקעס" האָט זיך געענדיגט נאָך פאַר'ן 16 יולי. דאָך האָט דער „אַקיל־ניק" פון פינאַנץ־מיניסטעריום (נומער III—9428) ערלויבט צו בעצאָהלען די דאָזיגע זאַליטשקעס אין שפּעטערע טערמינען, ד. ה. נאָכ'ן 16 יולי.

די דאָזיגע פראַגע איז איצט אויפגעקלערט־געוואָרען דורך אַ בעזונדערער פעראָרדנונג פון פינאַנץ־מיניסטעריום און ביים בעצאָהלען די ערשטע צוויי „זאַליטשקעס" פון אומזאַץ־שטייער פאַר 1926 וועט ביז'ן 31־טען אויגוסט נישט צוגערעכענט ווערען דער 10־פראָצענטיגער צושלאַג־שטייער.

מען וועט אָנהויבען צורעכענען דעם דאָזיגען צושלאַג־שטייער ערשט פונ'ם 1 סעפטעמבער 1926.

דעלעגאַציע פון קאָלאָניאַל־קליינה.־פעראיין
אינטערווענירט אין וואָיעוואָדסטווא, וועגען אויסמיידען שטראָפען פאַר קאָלאָניאַל־געוועלבער.

ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען, האָט אַ דעלעגאַציע פון קאָלאָניאַל־קליינהענדלער־פעראיין (צעגעלניאַנאַ 15 פאַריגע וואָך בעזוכט דעם לייטער פון דער צענניק־אָפטיילונג ביים מאַגיסטראַט און איהם אויפגעוויזען, אַז עס איז אוממעגליך די שפּייז־געוועלבער צו פערקויפען מעהל, לויט דער מאַגיסטראַט־טאַקסע, ווייל דער הורט־פרייז פון מעהל שטייגט פיל איבער דעם מאַקסימום־פרייז, וואָס דער מאַגיסטראַט האָט בעשטימט פאַר'ן דעטייל־פערקויף.

דער פאָרזיצענדער פון דער קאָמיסיע האָט דאַן צוגעזאָגט צו נעמען אין אַכט די פאָדערונגען פון דער דעלעגאַציע און העכערן דער פרייז. ווי בעוואוסט האָט אָבער די וואָיעוואָדסטוואָ נישט בעשטעטיגט דעם מאַגיסטראַט־צענניק, און עס פערבלייבט ווייטער דער אַלטער מאַקסימום־פרייז אויף מעהל, דערביי ווערען נאָך געמאַכט פּראָטאָקאָלען די איינגעטימער פון די געוועלבער פאַר פערקויפען טייערער פון מאַקסימום־פרייז און זיי ווערען בעשטראָפט מיט געלד־שטראָפען עווענטועל אויך מיט אַרעסט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם האָט זיך נעכטען פאָרגעשטעלט פאַר'ן שטעל־פערטרעטענדען וויצע־וואָיעוואָדאַ נאַטשעלניק זאַקרזשעווסקי אַ דעלעגאַציע פון קאָלאָניאַל־קליינהענדלער־פעראיין פון די פערוואַלטונגס־מיט.־לידער די ה"ה ווילהעלם און קעניגסבערג און דער פעראיינס־לייטער ה' זילבערצווייג, וועלכע האָבען דעם וויצע־וואָיעוואָדא ערקלעט אין וואָס פאַר אַ שווערע לאַגע עס געפינען זיך די מיטגלידער, וועלכע ווערען געצוואונגען צו פערקויפען מעהל מיט אַ גרויסען היזק און דערביי דראָהט זיי נאָך געלד־שטראָף און אַרעסט.

דער וויצע - וואָיעוואָדאַ האָט זעהר פריינדליך אויפגענומען די דעלעגאַציע און געבעטען, צוליב דער לאַגע, וואָס הערשט איצט אין שטאָדט צוצוואַרטען נאָך עטליכע טעג, און דאַן וועט ער זיך שטאַרק פעראינטערעסירען מיט די גערעכטע פאָדערונגען פון דער דעלעגאַציע און זיי ענטגעגענקומען.

לאָדז האָט אויסגעזעהן להבדיל, ווי... לאָנדאָן.
אָמניבוסען, אויטאָבוסען און כמו־סאַמאָכאָדען.

דאָס ערשטע וואָס עמיץ דערצעהלט, ווען ער קומט־צוריק פון דער ענגלישער הויפּט - שטאָט, איז דאָס, אַז דאָרט איז די שטאָט פערפלייצט פון טויזענדער אויטאָמאָבילען, אויטאָבוסען און אָמניבוסען. אויסער דעם, איז דאָרט כפּנות־נפשות מיט רויך און שטויב, גאָרנישט ווי ס'פּאַסט פאַר... אויסלאַנד.

לאָדז האָט אָבער די לעצטע טעג דערלעבט צו דער מדרגה פון ל אָ נ ד אָ ן.

ווי - לאַנג ס'האָט געדויערט דער שטרייק, האָבען זיך דאָ „אַריינגעיאָוויצט" אַ מאַסע אָמניבוסען, אויטאָבוסען און פערשידענע שלעק און צרות אַזש פון וואָלאָצלאַוועק, קוטנאָ, פשיטש און ווייסט דער רוח וואו.

ס'האָט געוויזשט און געזשומעט אַ גאַנצען טאָג און דער ריח־נחוח האָט געזעצט אין פנים אַריין נישט צום אויסהאַלטען.

און די חברה פראָווינצער מאַשינקעס זענען געלאָפען איבער דער פּעטריקאָווער גאַס אָנגעשטאָפּט מיט מענשען, ווי — מאַרינירטע הערינג און געבלאָזען פון זיך, גלייך זיי וואָלטען זאָגען:

— מאַכט'ס אַ וואָרט: מיר פאָהרען! מיר זענען עס דאָס די לאָדזער קאָמוני־קאַציע. —

און ווער ס'האָט נישט געזעהן, ווי נעכטען, אַרום האַלב 9 אין אָוונד, ווען די טראַמוואַיען זענען אַרויסגעפאָהרען אויף דער גאַס, אויסגערוהטע, אויסגעשטרייקטע, און — די אויטאָבוסלעך, אָמניבוסלעך און כמו־סאַמאָכאָדען זענען פערשעמטע און ליידיגע אַ היים־געפאָהרען אין די איישישאָק'ס און פשייטש'ס.

אַלזאָ - אויס שטרייק. די נייע סאַמאָכאָדען בעטען אָבער אויף נייע שטרייקען און „אָקאַזיעס" צו מאַכען קורסען...

מאָרד אָדער זעלבסטמאָרד.

(—) פרייטאָג אין דערפריה האָט דער וועכטער פון טשענסטאָכאָווער צמענטאַזש דערהערט 3 רעוואָלווער־שאָסען. ווען ער איז צוגעלאָפען אין דער ריכטונג פון די שאָסען, האָט ער בעמערקט ווי צווישען די מצבות לויפט אַ יונגערמאַן מיט אַ רעוואָלווער אין דער האַנד. ביי איין מצבה איז געלעגען אַ יונג מיידעל מיט אַ דורכגעשאָסענעם קאָפּ.

וועגען דער שרעקליכער ענטדעקונג האָט דער וועכטער געגעבען צו וויסען דער פאָליציי, וועלכע האָט נאָך אַ קורצער אויספאָרשונג אַרעסטירט אַ געוויסען געמבעצקי, וועלכער האָט זיך מודה געווען אין בעגעהן דעם מאָרד.

ווי דער מערדער גיט איבער, איז די ערמאָרדעטע, די 19־יעהריגע קאָשינסקאַ, געווען זיין כלה, נאָר איהרע עלטערן זענען געווען געגען דעם שידוך. צוליב דעם, האָט דאָס פערליבטע פּאָריל בעשלאָסען צו בעגעהן זעלבסט־מאָרד. זיי זענען אַוועקגעגאַנגען אויפ'ן צמענטאַזש, געמביצקי האָט זיין כלה געגעבען אַ רעוואָלווער, מיט וועלכען זי האָט זיך אַריינגעשאָסען אין קאָפּ אַריין. זעהענדיג די יסורים פון זיין געליבטע, האָט געמביצקי געגעבען צוויי שאָסען און דערמיט פערענדיגט איהר לעבען.

לויט דעם מערדער'ס ווערטער, האָט ער זיך געוואָלט נעהמען דאָס לעבען, נאָר אין דעם, האָט איהם געשטערט דער וועכטער.

די לייטונג פון „בית אברהם" עם גן־ילדים
לאָדז, אָגראָדאָוואַ 10
טיילט מיט, אַז דאָס אַנשרייבען נייע תלמידים אויפ'ן שול־יאָהר תרפ"ו—פ"ז (1926,27) אין אַלע מחלקות דויערט ווייטער. די בחינות (עקזאַמענס) הויבען זיך אָן זונטאָג, ר"ח אלול (דעם 10. אויגוסט) הבעל"ט.
עס ווערט ערעפענט אַ העכערע קלאַס. אויף די עלטערן פון די אַלטע תלמידים מוזען זיך אויפסניי דעקלאַרירען.
המנהל אברהם שלאָמאָוויטש (אָגראָדאָוואַ 10.
בעמערקונג: אין גן־ילדים ווערען אָנגענומען תלמידים פון 5 יאָהר אָן.
947

נישט 23
נאָר נומער 20.

אין אונזער נעכטיגען נומער אין דער נאָטיץ: „אַ מלמד - אַן אויסוואורף", איז אַריינגעפאַלען אַ פערדריסליכער טעות. אַנשטאָט פילנאַצנע 23, דאַרף זיין: דער מלמד פון פולנאַצנע 20.

עלעקטריפיקאַציע
אין לאָדזער סביבה.

(ס) דער הויפּט - דירעקטאָר פון די בעלגישע געזעלשאַפטען פאַר עלעקטרישער בעלייכטונג אין פוילען. ה. סערלער האָט זייט די פאָריגע וואָך אָנגעהויבען אַן'אינספעקציע־רייזע איבער'ן לאָדזער ראַיאָן. די טעג וועט ער בעזוכען אויך לאָדז. אויף זיין רייזע ווערט דער דירעקטאָר בעגלייט דורך אַ דעלעגאַט פון מיניסטעריום.

„אַזאַזעל".
היינט און מאָרגען - לעצטע פאָרשטעלונגען.

היינט און מאָרגען שפּילט שוין „אַזאַזעל" די לעצטע פאָרשטעלונגען אין לאָדז.

נאָך העכער 3 חדשים שפּילען אין לאָדז מיט גרויס ערפאָלג, פאָהרט די טרופּע פון „אַזאַזעל" אַוועק אויף לענגערע גאַסטשפּילען קיין ביאַליסטאָק און ווילנאַ.

דאָס לאָדזער פּובליקום, וואָס האָט אין „אַזאַזעל" בעקענט אַ נייע פאָרם פון טעאַטער־קונסט און געזעהען אמת'ע פּערל פון יודישען פאָלקלאָר — וועט בלי־ספק בענקען נאָך דעם סימפּאַטישען טעאַטער'ל.

בענעפיס
פון וולאַדיסלאַוו לין.

היינטיגען דאָנערשטאָג קומט פאָר אין קינאָ־טעאַטער „קאַסינאָ" דער בענעפיס און געזעגענונגס־אָוונד פונ'ם בעקאַנטען אַרטיסט וולאַדיסלאַוו לין, וועלכער איז בעקאַנט מיט זיינע אַרויסטרעטונגען אין אַ ליטעראַרישען קאַבאַרעט־רעפּערטואַר פון זיין איינענער שאַפונג.

וולאַדיסלאַוו לין, (זון אַ לאָדזער און פון אחינו בני ישראל), וועט צו זיין בענעפיס אַ [illegible] אין אַ נייעם פּראָגראַם [illegible] אויך בעטייליגען אַלע אַרבייטען אין אַרטיסטקעס פון די שטאָטישע טעאַטרן.

Ogłaszajcie się,
Reklamujcie się
PRZEZ AKWIZYCJĘ OGŁOSZEŃ
FUCHSA
Ogłoszenia
do gazet miejscowych, jakoteż do wszystkich pism ukazujących się
na całym obszarze Polski
przyjmuje
Akwizycja Ogłoszeń
S. FUCHS'a
Piotrkowska 50. Tel. 21-36.

דער סוף פון שטרייק אין לאָדז.

זיך צוגעגרייט צו אַ פערשאַרפטען שטרייק, וואָס איז אָבער נעכטען אָוענט ליקווידירט געוואָרען.— נעכטען אָווענד שוין קורסירט די טראַמוואַיען און די גאַזאָווניע געראַזען געוואָרען אין בעטריב.

פערלויף פון נעכטיגען שטרייק־טאָג.

(–) דער נעכטיגער טאָג האָט זיך אין לאָדז אָנגעהויבען אונטער'ן צייכען פון פערשאַרפטען שטרייק.

די „קאָמיסיע פון 5" איז פון באַלד אינדערפריה אָן צוגעטראָטען אויסצופיהרען דעם בעשלוס וועגען פערשאַרפען דעם שטרייק, און עס זענען דורך ספעציעלע פליה-קאָמיסיעס אָראָפגענומען געוואָרען פון דער אַרבייט די אַלע אַרבייטער פון מאַגיסטראַט, שעכט-הויז, שפּיטאָלען, גאַזאָווניע און טראַמוואַיען, — וועלכע זענען נאָך דורך דער שטרייק-קאָמיסיע גוהאָט איבערגעלאָזט-געוואָרען אויף די אַרבייטס-פּלעצער.

פון 1 ביז 3 האָבען די סעזאָן-אַרבייטער, וועלכע האָבען נאָך נישט פער-שטרייקט — ערקלעהרט אַ דעמאָנסטראַטיווען איטאַליענישען שטרייק, וועלכער האָט געדויערט 2 שעה.

די ערגסטע ווירקונג האָט דער פער-שאַרפטער שטרייק געהאָט אין די שטאָטישע שפּיטאָלען.

דאָרט האָט מען באַלד אינדערפריה אַראָפּגענומען פון דער אַרבייט די קראַנ-קען-שוועסטער, און ס'איז נישט געווען ווער ס'זאָל צו-דע לאַנגען עמיצען אַ מעדיצין אָדער עסען. די קראַנקע, וועל-כע האָבען גוקעט אַראָפּגעה פון די בעטען, האָבען זיך ווי ס'איז אַליין בעדינט. אָבער מיט די שווער-קראַנקע איז גע ווען גאָר שלעכט.

מ'גיט אויך איבער, אַז די פערוואַל-טונג פון ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל האָט נעכטען אויסגעשריבען עטליכע צענדליג קראַנקע, מחמת ס'איז נישט געווען ווער ס'זאָל זיי בעדינען.

* * *

באַלד איידער ס'איז בעוואוסט גע-וואָרען, אַז דער וואָיעוואָדע לאַדעט-איין אויף אַ קאָנפערענץ די פאָרשטע-הער פון די שטרייקענדע, איז נעכטען אַרויסגעפאָהרען קיין וואַרשאַ אַ דעלע-גאַציע פון פעראיין פון די אַרבייטער אין די שטאָטישע אינסטיטוציעס, כדי צו אונטערהאַנדלען מיט דער פעראיינס-צענטראַלע און מיט די אַרבייטער דעפּו-טאַטען וועגען שטרייק.

* * *

אַ וואַרשאָווער געזעלשאַפט, וועלכע האָט אַרומלויפען איבער וואַרשא עט-ליכע הונדערט טאַקסי-אויטאָ'ס, האָט נעכטען בעקומען אַנ'ערלויבניש פון מאַגיסטראַט צו ברענגען קיין לאָדז אויף דער שטרייק-צייט 300 טאַקסי'ס.

* * *

מחמת די עלעקטראָווניע-דירעקציע האָט מורא געהאַט, אַז סוף-כל-סוף וועט דער שטרייק אויך אַרומנעהמען איהר אונטערנעהמונג, האָט זי נעכטען זיך פערשטענדיגט מיט'ן וואַרשאָווער פאָ-ליטעכניקום, וועגען אַראָפּברענגען קיין לאָדז עטליכע צענדליג פאַכלייט-סטו-דענטען (שטרייק-ברעכער בלע"ז...) וועלכע זאָלען בעדינען די עלעק-טראָווניע.

* * *

נעכטען האָט מען אויך געשמועסט אין די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, אַז ס'איז נישט אויסגעשלאָסען, ס'זאָל פּראָ-קלאַמירט-ווערען אַנ'אַלגעמיינער שטרייק אין גאַנץ לאָדז, צו וועלכען ס'זאָלען צושטעהן אויך די טעקסטיל-אַרבייטער פון אַלע פאַבריקען.

* * *

נעכטען אַ גאַנצען פאַר-מיטאָג זענען פאָרגעקומען זיצונגען סיי פון דער שטרייק-קאָמיסיע, סיי פון די בעזונדע-רע פערוואַלטונגען פון די פעראיינען פון שטאָטישע אַנגעשטעלטע און אַר-בייטער.

אויף דידאָזיגע זיצונגען איז מיטגע-טיילט געוואָרען, אַז די פּראָווינצער אָפּטיילונגען האָבען בעשטעטיגט דעם ערהאַלטענעם צירקולאַר וועגען צוטרע-טען צום שטרייק.

אין אַלגעמיין האָט מען נאָך אַ וואָ-כען פאַרמיטאָג נישט געקענט פאָראויס-זעהען, אַז ס'איז פאַרהאַן אַ מעגליכקייט דעם שטרייק אַזוי שנעל צו פערענ-דיגען.

וואָיעוואָדע אײנגעלאַדען די שטרייק קאָמיסיע אויף אַ קאָנפערענץ.

(פ) נעכטען האָט דער וואָיעוואָדע ה' אָסאַלינסקי איינגעלאַדען צו זיך אויף 2 אַ זייגער מיטאָג-צייט די „קאָמיסיע פון 5", וועלכער האָט אָנגעפיהרט מיט'ן שטרייק אויף אַ קאָנפערענץ, כדי צו מוכען דעם לעצטען פּרוב פון פערענ-דיגען דעם שטרייק.

דער וואָיעוואָדע האָט געעפענט די קאָנפערענץ און אָנגעוויזען אין זיין רע-דע, אַז דער שט ייק מוז וואָס שנעלער פערענדיגט-ווערען, ווייל ער ברענגט שאָדען סיי דער שטאָט, סיי די איינ-וואוינער.

דער וואָיעוואָדע האָט דעריבער פאָר-געשלאָגען, אַז מ'זאָלען געשאַפען-ווערען קאָמיסיעס, וועלכע וועלען זיך פער-נעהמען מיט'ן ליקווידירען דעם שטרייק אין יעדער שטאָטישער אונטערנעהמונג בעזונדער.

בלויז די מאַגיסטראַט-בעאַמטע, וועלען אין דער קאָמיסיע איין פאָרשטע-הער פון דער וואָיעוואָדזטווע, מאַגיס-טראַט און בעאַמטע; אין דער קאָמי-סיע וועגען די אַרבייטס-לאָזען-ביוראָ'ען-פון וואָיעוואָדזטווע און פעראיין; ווע-גען די טראַמוואַי-אַרבייטער — פון דער דירעקציע און פעראיין; וועגען די צו-פאָהר-טראַמוואַיען — פון דער דירעקציע און פעראיין. אויך וועט זיין אַ קאָמיסיע פאַר'ן שעכט-הויז.

די אַלע קאָמיסיעס וועלען האָבען פאַר אַנ'אויפגאַבע צו ליקווידירען דעם שטרייק און בעטראַכטען די אַרויס-שטעלטע פאָדערונגען, דהיינו: ווערען די הוספות, גראַטיפיקאַציעס, 8 שעה'דיי-גען אַרבייטס טאָג, אורלויבען א. אַ. וו.

אויף די דאָזיגע פאָרשלאָגען האָבען די דעלעגאַטען נישט געגעבען קיין ענט-פער, ערקלערענדיג, אַז זיי ווילען אָב-האַלטען אַ ספּעציעלע פערזאַמלונג מיט אַלע שטרייקענדע.

יעדענפאַלס האָבען די דעלעגאַטען פערלאַנגט, אַז דער וואָיעוואָדע זאָל פערזיכערען, אַז פאַר'ן שטרייק וועט קיינער נישט בעזייטיגט ווערען פון דער אַרבייט.

דער וואָיעוואָדע האָט געענטפערט, אַז ער וועט זיך בעמיהען, אַז אַלע פראַ-גען זאָלען ערלעדיגט ווערען אין הסכם מיט די אַרבייטער-פאָדערונגען, אויף וויפיל זיי שטעהען נישט אין אַ סתירה צו די רעגירונגס-געזעצען וועגען קאָ-מונאַלע בעאַמטע. דער וואָיעוואָדע האָט אויך צוגעזאָגט, אַז ער וועט פועל'ן, מ'זאָל אויסצאָהלען די אַרבייטער פון דער גאַזאָווניע און שעכט-הויז די גראַ-טיפיקאַציעס.

די שטרייק-קאָמיסיע איז דאַן אַוועק אָז, צוגעזאָגט צו געבען אַנ'ענטפער ביז 8 אין אָוענד.

פערשאַפט, וואָס גריפירט אַרום זיך נאָר קלאַסען-פעראיינען, האָט פון שטענדיג אָן נאָר אַ קאָנטאַקט מיט דעם קלאַסען-פעראיין פון די שטאָדטישע אַרבייטער.

עס עקזיסטירען אָבער נאָך 2 פער-איינען, דהיינו: דער כאַדעקישער און דער אַזוי גערופענער „אונפּאַרטייאישער". איצט, פאַר און בעת'ן שטרייק, עק-זיסטירט אַ קאָאַליציע פון די אַלע 3 פעראיינען פון די שטאָטישע אַרבייטער און אַנגעשטעלטע. די דאָזיגע „קאָאַלי-ציע" האָט פון זיך אויסגעטיילט די „קאָמיסיע פון 5", וועלכע פיהרט אָן מיט'ן שטרייק.

ביז איצט האָט זיך נאָך די שטרייק-קאָמיסיע נישט געווענדעט צו דער קרייז-קאָמיסיע נישט ווענען קיין אינ-טערווענץ און נישט ווענען קיין הילף. אַזוי-אַרום קומט איצט פאַר דאָס ערש-טע מאָל אין לאָדז אַ גרעסערער שטרייק, וועלכער ווערט נישט אָנגע-פיהרט דורך דער קרייז-קאָמיסיע פון די פּראָפ. פעראיינען.

נישט קוקענדיג דערויף, רופט די קרייז קאָמיסיע פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען אויף דאָנערשטאָג אַנ'אויס-פעראָרדענטליכע זיצונג צוזאַמען מיט דער פערוואַלטונג פון קלאַסען-פעראיין פון די שטאָדטישע אַרבייטער.

פאַרענדיגט דער שטרייק.

באַלד נאָכדעם, ווי די שטרייק-קאָמי-סיע איז אַוועק פון וואָיעוואָדע, האָט זי אָפּגעהאַלטען אַ דרינגענדע זיצונג מיט די פערוואַלטונגען פון די בעזונ-דערע פעראיינען און בעשלאָסען איינ-צוגעהן אויף די פאָרשלאָגען פון וואָיע-וואָדע אין אָפּרופען דעם שטרייק.

די שטרייק קאָמיסיע האָט תיכף ווע-גען דעם בעשלוס מודיע-געווען די סוב-קאָמיסיעס פון די בעזונדערע אינטער-נעהמונגען, וועלכע האָבען אויפגעפאָ-דע'ט די שטרייקענדע זיך אומצוקעה-רען צו דער אַרבייט.

כדאי אונטערצושטרייכען די גלענ-צענדע אָרגאַניזאַציע פון די שטאָדטישע אַרבייטער, אַז 15 מינוט נאָכ'ן בעשלוס פון דער שטרייק-קאָמיסיע, האָבען שוין אַלע געוואוסט, אַז מ'געהט צו דער אַר-בייט.

אַרום האַלב 8 האָבען אָנגעהויבען קורסירען די צופאָהר-טראַמוואַיען, און אַרום 9 - די שטאָדטישע טראַמוואַיען. שפּעטער האָבען שוין אויך געברענט די גאַז-לאַמטערנס.

היינט ט'עטען שוין די בעאַמטע פון מאַגיסטראַט און אַלע איבריגע, וואָס האָבען געשטרייקט, צו צו דער אַ-בייט.

* * *

היינט הויבען שוין אָן צו אַרבייטען די בעזונדערע קאָמיסיעס, וועלכע וועלען זיך פערנעהמען מיט'ן בעטראַכטען די פאָדערונגען פון די שטאָדטישע אַר-בייטער און אַנגעשטעלטע.

געשפּרעך מיט'ן פאָרזיצער פון דער קרייז-קאָמיסיע ה' קאַלושינסקי.

אַלס בעווייז ווי ווייט די אַרבייטער האָבען זיך געגרייט צו אַ פערשאַרפ-טען שטרייק דינט די ערקלערונג, וואָס דער פאָרזיצער פון דער קרייז-קאָמיסיע פון די פּראָפ. פעראיינען אין לאָדז ה' קאַלושינסקי, האָט נעכטען פאַר-מיטאָג געגעבען אונזער מיטאַרבייטער, וועגען דער שטעלונג פון דער קרייז-קאָמיסיע צום דו'ע'נרען שטרייק.

ה' קאַלושינסקי האָט אונז געגעבען פאָלגענדע ערקלערונג:

— די קרייז-קאָמיסיע, אַלס אַ קער-

פרייע טריבונע.

וועגען דער קינדער-קאָלאָניע אין ראַבקאַ.

השוב'ע רעדאַקציע!

איך בעט אייך אָפּצודרוקען פאָלגענ-דע שורות אויף די שפּאַלטען פון אייער וו. צייטונג:

צוליב דער אונערהערטער ווילדקירלי-כער אויפפיהרונג פון דעם פערוואַל-טונגס-מיטגליד, ה' נ. שפּיראָ און סקאַנ-ד ליעזער האַנדלונג פון זיין פּרוי, דער וויטשאַסטערין אויף דער קאָלאָניע פאַר קינדער אין ראַבקאַ, פון דער לאָד-זער געזעלשאַפט פאַר קינדער און יתומים פערזאָרגונג, זאָג איך זיך אָפּ פון דער מיטאַרבייט און דער פיהרונג פון דער דערמאָנטער קאָלאָניע און וואַרף אַראָפּ פון זיך פולשטע דיג די אחריות פאַר דער ווירטשאַפט און אָרדנונג אויף דער קאָלאָניע.

מיט דרך ארץ

א. קאַגאַן.

סעקרעטאַר פון דער לאָדזער געז.
פאַר קינדער- און יתומים-פערזאָרג.
ראַבקאַ, ד. 4/8 1926.

P. S. ביי דער געלעגענהייט מאַך איך אויפמערקזאַם, אַז צוליב די זעלבע סיבות האָט זיך נאָך ד. 29 יולי אָפּגעזאָגט פון דער מיטאַרבייט אויף דער קאָלאָ-ניע די דערציערין, פרל. מאָרגענשטערן דער זעלבער.

לאָדזשער בילדלעך

מ'שטרייקט.

מיר איז וואויל — כ'בין אַ יתום... און אין לאָדז איז ליהידים — ס'איז אַ שטרייק. שיטען זיך מענשען גרויסע, קליינע, דאַרע, דיקע, גלייכע און קרו-מע אויף די טראָטואַרען, אוים'ן וועג, פולען אָן די גאַסען מיט אַ הו-האַ, אַ טומעל — קולי קולות, און אויטאָ'ס לויפען, ווי די רוחות און לאָזען אָ בער נאָך זיך פערשידענע קטורת'ן. טרומ-פייטען, שאַלען און שרייען: „הוראַ, רבונו של עולם — אַ שטרייק! אַ יע-שיצן, הלואי אויף לאַנגע יאָהרען!...

די שינעס ליגען פער'יתום'טע און פערד'ס קאָפּיטעס זענען זיך נוקם, טרעטען רחבות'דיג אַרום: „האַ? — ווער איז מעהר ווערט, מיר צו איהר?..."

וויצעלט זיך טאַקי אַ יוד, וואָס איז געקומען קוקען דעם שטרייק גלייך אין פנים אַריין: — צו וואָס ליגען זיי טאַקי דאַ, אָט די שינעס, אַז דער טראַמוואַי שטרייקט?

און אַ צווייטער מיט אַ פּקח'דיג בערדעל ענטפערט איהם אָפּ תוך כדי דבור:

— אַז צו עסען האָט איהר סיי-ווי נישט וואָס, טאָ צו וואָס טויגען אייך די צייהן?...

מישט זיך אַריין אַ דריטער און גרי-זשעט אַ שפּיץ פון בערדעל:

כשהשנים בתקיו, פערשטעה איך, האָט געמיזט שטעהען אַ פּאָליציאַנט און היטען, אַז אַ דראָשקע זאָל נישט אַרויף אויפ'ן טראַמוואַי, אָבער היינט - דרעהט ער מיט'ן פינגער, היינט, אַז דער טראַמוואַי שטרייקט, צו וואָס דאַרף איך דעם פּאָליציאַנט?...

— חכם! — ענטפערט איהם אָפּ דער צווייטער — דער פּאָליציאַנט מוז פיל-געווען מ'זאָל איהם נישט איבערפאָה-רען...

— וועמען נישט איבערפאָהרען?

— דעם פּאָליציאַנט גופא! — אַ קליינינקייט אַזאַ רוך?:

און דער פּאָליציאַנט גיים רוג האָ-רעווען געבין טאַקי שווער, ווי אַ ביהן. הויבט די הענר, אין די פּיס און שפּרינגט קרוש פון איין זייט אויף דער צווייטער: „סטאָפּ, סטאָפּ, פּשאַ-קרעוו!" און דער ברעטער-וואָגען, וואָס טרייסעלט זיך אַ־ורך דער גאַס, ווי אַ מעוברת'דיגע יידענע און שלעפּט אויף זיך אַ גאַנצע קופּע פערשוינען אויף גייער'ס מאַיק אַרויס קען זיך נעביך נישט קיין עצה געבען, גראַד איז דער שקאַפע איינגעפאַלען אַ ביסעל צו שטרייקען, געוואָרפען די אַ־בייט און נישט אַהער, נישט אַהין און דאָס פויער'ל קלאַפּט מיט דער בייטש:

— זשעביש טי זדעכלאַ, שקאַפּאַ פּשעקלענטאַ!..

דער סטרוזש, וואָס קעהרט דעם טראָ-טואַר שטעלט זיך אָפּ אין מיטען דער מלאכה, סקוביעט זיך דעם מח מיט'ן דראָנג פונ'ם בעזים און חוקר'ט:

— אָ, נאַ באָגאַ, צאָ טי בענדזשע?

קומט אונטער צו לויפען די כטרוזש-קע, רייסט איהם דעם אינסטרומענט פון דער האַנד אַרויס:

— אַ יאַ טשי מובילאָם, זשע סטרייק, פּשאַ יוכאַ!

קראַצט זיך דער סטרוזש פערלעגען אין דער פּאָטעליצע.

— אַנאָ טרודנאָ, יאַק סטרייק, טאָ סטרייק!

און פאַר'ן מאַגיסטראַט שטעהען יודען מיט פערזאָרגטע פּנים'ער:

— עט מע טאַקי נישט נעהמען קאַ געלט?...

— געלד יאַק געלד, די לעקטרע זאָל נאָר נישט אָנהויבען צו שטרייקען!...

און דער געשטופּעלטע. וואָזשני יאָגט:

— אַשאָ, אַשאָ זשידקי, דאָ פּאָלעסטי-ני, מוישעלע, ניעמאַ געלר–זדעך פּיעס-אומאַר וו' בוזאַך!...

אויף דער וואַכאַדניאַ האָפּסען דער-ווייל ווייסע חברה:

— סטאַניקעס, ווייבער, פרישע שטרייק-סטאַניקעס אַ צעהנער אַ שטיק!

און אַ צווייטער, אַ קאָנקורענט אַר-בייט מעשים און רייסט זיך אויף אַלע כלים:

— סטאָניק'ל, סטאָניק'ל, סטאָניק'ל - שוויץ,
נישט אויסגעבאַקענע גאָלע טייג,
אָנגעפּיהלטע מיט אַ פייג —
הוראַ, רבונו של עולם—אַ שטרייק!...

י. שרה לעם.

זשאן זשארעס.
צום צוועלפטען יאהר-צייט.

שוין צוועלף יאהר זענען פערביי זייט א רעוואלווער-שאס פון א קליינשטיק בעשעפעניש, וועמענס נאמען עס איז שוין כמעט אינגאנצען פערגעסען געווארען, האט אוועקגערויבט ביי דער מענשהייט איינע פון די זעלטענע פערזענליכקייטען.

דער גרעסטער אידעאליסט פון צוואנציגסטען יאהרהונדערט, דער מוטיגסטער אונערמידליכסטער קעמפער פאר מענשען- און פעלקער-שלום איז געווען דער ערשטער קרבן פון דער גרויסער וועלט-מלחמה.

ביז'ן לעצטען מאמענט פון זיין לעבען האט איהם בעהערשט זיין אפטימיזם און ער האט געגלויבט, אז מען וועט סוף כל סוף קענען אויב נישט אינגאנצען אויסמיידען, איז לכל הפחות שטארק לאקאליזירען די וועלט-קאטאסטראפע און ברענגען צו א מינימום די צאהל קרבנות.

א פאר טעג פאר דער מלחמה, דעם 25 יולי 1914, שוין נאך דעם עסטרייכישען אולטימאטום, האט ער אין זיין רעדע אין ליאן אויסגעשריען:

„— שטעלט זיך פאר, וואס פאר א חורבן דאס וועט זיין פאר איירָאפא די מלחמה! דאס וועט נישט זיין ווי אויף די באלקאנען אנ'ארמעע פון 300,000 מענשען, נאר פיער, פינף און זעקס ארמעען צו צוויי מיליאן. וואס פאר א קאטאסטראפע, וואס פארא מערדערייען, וואס פארא חורבנות, וואס פארא בארבאריזם! און אט פארוואס, אפילו איצט פאר די וואלקענס פון שטורם, וויל איך האפען, אז דאס פערברעכען וועט נישט אויסגעפיהרט ווערען".

דאס מאל האט דער גרויסער אידעאליסט געהאט א טעות. די וועלט-מלחמה האט אויסגעבראכען און ער איז געווען איהר ערשטער קרבן.

עס וואלט געווען פאלש צו מיינען, אז זשארעס איז געווען א אידעאליסט אין דער לופטען. ער איז געווען א פראקטישער מענש און טאקי דעריבער האט ער נישט געקאנט גלויבען, אז נארמאלע מענשען וועלען האבען דעם מוט צו נעהמען אויף זיך די אחריות פון אזא וועלט-אומגליק. ער האט מיט אלע פיבערן פון זיין נשמה געהאסט די מלחמה, ווייל ער האט געוואוסט, אז זי וועט ברענגען בלויז שאדען. א ענטוזיאסטישער, בעגייסטערטער ליבהאבער פון דער גרויסער פראנצויזישער רעוואלוציע, האט איהר נישט געקאנט מוחל זיין די מלחמה, וואס די זשיראנדיסטען האבען ערקלערט איירָאפא.

זשארעס'ן האט געפייניגט די פראגע צי האט די רעוואלוציע באמת נישט געקאנט אויסמיידען די מלחמה, וועלכע האט בעפלעקט זיין אידעאל און געבראכט שפעטער לאנגע יאהרען פון צעזאריזם און רעאקציע.

נאך אלעם איז זשארעס געווען א פראקטישער מענש; ער האט גוט געקענט אלע מענשליכע שוואכקייטען, אלע נאטירליכע און געזעלשאפטליכע מניעות וואס שטעהען אויפ'ן וועג צו פערווירקליכען זיין גרויסען אידעאל.

פון דאנען נעהמט זיך זיין אפטימיזם, וועלכען מען פלעגט איהם פארווארפען. אבער זשארעס'ן איז אלע מאל געשטאנען פאר די אויגען זיין אידעאל, זיין ציעל, וועלכער האט איהם בעלויכטען דעם וועג. דער אידעאליזם איז ביי איהם געווען ענג פערבונדען מיט'ן רעאליזם, ער איז געווען „די העכסטע מדרגה פון דער ווירקליכקייט".

צי ער האט גערעדט וועגען קונסט, וועגען בילדונג, אדער וועגען טאג-טעגליכע לעבענס-פראגען — אומעטום האט זיך געפיהלט די איינהייט פון די ביידע מאמענטען, זיין לעצטער בוך „נייע ארמעע" איז באמת א שעדעוור. דער שטארקסטער אויסדרוק פון זיין אידעאליסטישען רעאליזם, אדער רעאליסטישען אידעאליזם. זיין שלום חלום האט ער געוואלט אדורכפיהרען פראקטיש, רעכענענדיג זיך מיט אלע בעדינגונגען, מיט אלע מאטעריעלע און גייסטיגע מאמענטען פון לאנגזאמער פער-ווירקליכונג.

דאס זעלבע זיין סאציאליזם, וואס האט ארומגענומען אלע צווייגען פון פראקטישען לעבען, וואס האט „סיסטעמאטיזירט" די ווירקליכקייט. דאס זעלבע זיין אינטערנאציאנאליזם וואס האט אזוי שעהן, אזוי איידעל הארמאנירט מיט זיין פראנצויזישען פאטריאטיזם אין בעסטען זין פון ווארט.

זשארעס איז געווען איינע פון די פערזענליכקייטען, וואס די נאטור שענקט זעהר זעלטען, און וואס פערזאנפיצירען אין זיך קולטורען און ציוויליזאציעס פון דורות און ראסען.

דעריבער וועט דער זכרון פון דעם דאזיגען גרויסען פראנצויז, פון דאזיגען סאציאליסט און אינטערנאציאנאליסט — פון דאזיגען נביא בלייבען אייביג ביי אלע מענשען, א חוץ ביי די, וואס ווילען, אז סואל הערשען שנאה און אומגערעכטיגקייט...

מ. אניוטין.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מענער-שוואכע קראנקהייטען. 839
היילונג מיט קווארץ-לאמפע (הארי-אויספאל)
נעמט אן פון 9—11 און פון 5—8 אוונט.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערן צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט"

ביים דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן קען קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 10-טען אויגוסט 1926.

1866. א ווירט פון קאנסטאנטינער-ג.
נישט וויכטיג, וואס פאר א מאטיוו בעוועגען די מוטער צו פערלאזען די וואוינונג. קוים ציהט זי זיך ארויס פון ער וואוינונג, ווערט דער דינג-אפמאך בטל. אין די טאכטער, אויב זי בלייבט איבער, קאן עקסמיטירט ווערען פון דער וואוינונג. די מוטער מיט דער טאכטער קאנען זיך אבער ווענדען אין אורושאנד דאזעמטשי עווענטועל אין פרידענס-געריכט מיט א בקשה, אז מען זאל דער ערשטער ערלויבען איבערגעבען און דער צווייטער איבערנעהמען די וואוינונג אהן דער הסכמה פון ווירט.

1867. א לעזער פון קאראלא גאס.
איהר קאנט אין דעם פאל בעטראכט ווערען ווי אנ'אזוי גערופענער „אוזשיטקאווניק" פון אייער פרוי'ס פערמעגען. אויב איהר האט געמאכט א רעמאנט קאנט איהר נישט מאהנען די קאסטען ביי די יורשים פון אייער פערשטארבענע פרוי, סיידען איהר זעט ביכולת צו בעווייזען, אז דער רעמאנט איז געמאכט געווארען נישט פון די הכנסות פון הויז נייר אויף אייער אייגענעם חשבון.

— — —

1868. הענריך גאלד.
די בקשה, אז מען זאל אייך בעפרייען פון דער שטראף קאנט איהר דערלאנגען נאכדעם, ווי עס וועט וועגען דעם אייך מיטגעטיילט ווערען, אדער בעסטען דאס געריכט ווען דער ענין וועט צום צווייטען מאל בעטראכט ווערען.

1869. א לעזער פון זגערשער 14.
מסתם האט איהר דאך א גענוגענדען בעווייז, אז די דירה איז געגאנגען 48 רובל אין יוני 1914, וועדריבער שיקט צו דעם הויזווירט דירה-געלט, אויסגערעכענט לויט דער דערמאהנטער סומע, דאס דירה-געלד זעהט נור פינקטליך צו בעווארגען דעם הויז-ווירט, זאל זיין דורך דער פערמיטלונג פון דער פאסט. וועגען א קאמיסיע פעסטצושטעלען דאס גרונד דירה-געלד, אויב איהר האט נור דעם קלענסטען בעווייז, בפרט, ווען איהר פעררופט זיך אויפ'ן לאקאטאר, וואס האט געוואוינט אין דערזעלבער דירה אין יוני 1914, אז די דירה איז מעהר נישט געגאנגען, ווי 48 ר', זאל זיך בעמיהען דער הויז-ווירט. פאר יעדען קווארטאל פון לויפענדען יאהר צוזאמען מיט די אויסגאבען דארפט איהר צאהלען 15.67.

1870. יעקב גראנעק.
עס איז א פראגע, צי איהר האט זיך אליין געבארגט, אדער איבערגענומען דעם היפאטעק-חוב. קויפענדיג דאס הויז. אין ערשטען פאל זענט איהר פערזענליך פעראנטווארטליך פאר'ן חוב, ד. ה. מען קאן ליציטירען. אויפ'ן חשבון פון דערמאהנטען חוב, נישט בלויז דאס בעטרעפענדע הויז נור אייער גאנץ פערמעגען, אלץ איינס, צי בעוועגליך, אדער אומבעוועגליך און אומעטום, וואו עס געפינט זיך נור. אין 2. פאל קאן דער מלוה ווענדען זיין עקזעקוציע נור צו דעם בעטרעפענדען הויז און נישט צו קיין אנדער פערמעגען פון בעל-חוב.

זאל פילהארמאניע
לעצטע 2 פאר-שטעל. אין לאדז
פון טעאטער
„אזאזעל"
היינט דינסטאג, דעם 10. אויגוסט ד. י., 9 אוונט
לטובת דעם הילפס-פעראיין פון יודישע גייסטיגע קראנקע.
מארגען מיטוואך, דעם 11. אויגוסט ד. י. 9 אוונט-די
75 טע. לעצטע פייערליכע געזעגנונגס-פארשט.
אין פראגראם: 20 פון די בעסטע נומערן! שלאגער איבער שלאגער!
פון גרויסע 1-טען, 2-טען און 3-טען פראגראם!
אכטונג! אין דער פייערליכער געזעגנונגס-פאר-שטעלונג וועט אויפטרעטן דער רעזשיסער פון „אזאזעל" דוד הערמאן!
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

בלינדער יודישער סאלדאט
שיסט דעם פערפיהרער פון זיין פרוי.

טראגעדיע פון א יודישען קלעזמער א קרבן פון דער מלחמה.

(סענסאציאנעלער פראצעס אין פראנקרייך).

דער יודישער קלעזמער, לייזער כאזאק, האט אין קריג פערלוירען ביידע אויגען. ער האט געקעמפט אין דער עסטרייכישער ארמעע געגען רוסען, סערבען און איטאליענער און איז געווען איינער פון די מוטיגסטע אוואנטוריסטען אין זיין רעגימענט. ער האט טאקע בעוויזען אמת'ע העלדישקייטען — ביז ער איז אין א שעהנעם טאג, אין פייער פון רוסישע הארמאטען, בלינד געווארען אויף ביידע אויגען.

„דער קייזער" האט איהם דערנאך אהיימגעשיקט מיט גרויס כבוד, מיט זילבערנע און גאלדענע מעדאלען און מיט דעם „אייזערנעם צלם", — אבער זיין היים איז פאר איהם פון טאג צו טאג געווארען אלץ קעלטער און פרעמדער, און דאס יונגע ווייבעל זיינס, וועלכע ער האט געליבט ווי זיין גאנץ לעבען, און פון וועלכער ער איז אכזריות'דיג אוועקגעריסען געווארען אין מלחמה אריין עטליכע חדשים נאך זיין חתונה — זי איז געווארען צו איהם מאדנע קיהל, ווי איבערגעביטען...

אין בשעת דער בלינדער אינוואליד פלעגט אפזיצען גאנצע טעג און נעכט אין זיין איינזאמער פערלאזענער שטוב, אין פרעזשבורגער יודישען געטא, און פלעכטען פלייסיג שטרויענע קוישען און ראגאזשעס, ארבייטען אנגעשטרענגט און איבער די כחות, כדי זיין געליבט ווייבעל זאל, חלילה, נישט מוזען ליידען קיין דחקות — האט זיך דאס ווייבעל אין דערזעלבער צייט משמח געווען מיט לוסטיגע יונגעלייט אין טאנץ סאלאנען, בארס און טעאטערס און ארומגעפיהרט דעם בלינדען מאן ביי דער נאז...

אזוי זענען אוועק עטליכע יאהר און אין יאהר 1921 האט דאס ווייבעל בעקומען א קינד... שכנים האבען זיך גענומען שטארק אונטעררעדען, געשושקעט זיך, איבערדערצעהלט מאדנע מעשה'לעך וועגען דעם ווייבעל'ס לינקער ליבע מיט דעם יונגען גוי'שען פאסטמייסטער — אבער דער בלינדער אינוואליד האט פון דעם אלעמען נישט געוואלט הערען גארנישט. ער האט געליבט און געגלויבט...

מיט עטליכע חדשים צוריק האט דאס ווייבעל ווידער אנגעהויבען טראגען... זי האט זיך געפרובט אויסבעהאלטען מיט דעם סוד פון איהר זינדיגער ליבע — אבער גוטהארציגע שכנ'טעס האבען נישט דערלאזט. זיי זענען אריין צו איהר בלינדען מאן, געמאכט א ליארם און א גוואלד, אבגעשפעט זיך מיט ווייבערישער בייטיגקייט פון זיין לעמעשקעוואטער סבלנות און נישט אבגעטראטען פון איהם, ביז זיי האבען איהם אינגאנצען איבערצייגט...

זיי האבען געזאמעלט קאנקרעטע בעווייזען פאר איהר שולד, האבען נאכשפיאנירט דעם יונגען ליבע-פארעל שריט ביי שריט — און איינמאל האבען זיי דעם אומגליקליכען בלינדען געבראכט די „בשורה". אז פונקט איצט געפינט „זי" זיך מיט איהר געליבטען אין וועלדעל, הינטער דער שטאדט...

דער בעליידיגטער און דערנידעריגטער מאן האט דאסמאל שוין נישט געקאנט אריבערטראגען דעם שרעקליכען צער און די בושה. ער האט ארויסגענומען פונ'ם בוידעם זיין געוועהר און זיך געלאזט פיהרען פון זיין פינף יעהריג יונגעלע אין וועלדעל אריין...

דאס קינד, נישט וויסענדיג וועגען וואס עס געהט דא, האט אנגעוויזען דעם פאטער, וואו דאס פארעל האט זיך געפונען אין א זעהר אינטימער לאגע — און דער בלינדער אינוואליד האט אויסגעשאסען עטליכע מאל מיט זיין געוועהר און בלינדערהייט געטראפען און פערוואונדעט דעם פערפיהרער פון זיין געליבטער פרוי.

וועגען דער דאזיגער פאמיליען-טראגעדיע האט פערהאנדעלט דאס געריכט אין פרעשבורג.

א שטארקען איינדרוק מאכט עס אויפ'ן גאנצען עולם, ווען עס בעווייזט זיך באלד אין זאל דער אנגעקלאגטער, געפיהרט ביי דער האנד פון זיין קליינעם, בלאנדען יונגעלע... זיי זיצען ביידע אויף דער בעשולדיגונגס-באנק, דער בלינדער פאטער מיט זיין קינד — און טרעהרען שטיקען אין האלז, צוזעהענדיג, ווי דאס קליינע פערלאזענע בעשעפעניש טוליעט זיך נעבען אזוי הארציג צו אט דעם אומגליקליך-פערלאזענעם בלינדען מאן, וועלכען ער האלט פאר זיין פאטער...

אפילו דער פארויצער פונ'ם געריכט קאן נישט אונטערדריקען זיין שטארקע אינערליכע אויפרעגונג... ער גלעט דאס קינד אויף זיין גאלדען-בלאנד קעפעל — און פאדערט אויף דעם פאטער, ער זאל זיך פערטיידיגען. דער בעשולדיגטער ציטערט מיט אלע אברים און דערצעהלט וועגען זיין קינדהייט, וועגען דער ארימער שטוב, וואו ער איז אויפגעוואקסען, וועגען דער גיפטיגער שטיפמאמע, וואס פלעגט איהם נישט לאזען איבערנעכטיגען אין שטוב און האט איהם שטענדיג פערביטערט זיינע קינדער-יאהרען — ער דערצעהלט ווייטער, ווי גליקליך זיי זענען ביידע געווען, ער און זיין פרוי, אין דער ערשטער צייט נאך דער חתונה, און ווי אומגליקליך זי האט איהם איצט געמאכט...

„איך בין — זאגט דער בעשולדיגטער — געווארען א קאליקע אין קריג. אבער איך האב נישט געוואלט לאזען דאס פיהלען מיין געליבטע פרוי. איך האב געארבייט בלינדערהייט, מיך געפלאגט שווער און ביטער, טאג און נאכט און דאס אלץ, כדי מיין פרוי זאל ביי מיר גארנישט פעהלען כדי מיר זאלען קאנען זיין ווייטער אזוי גליקליך און צופרידען ווי אמאל. (ביי די דאזיגע ווערטער צעוויינט זיך פלוצלינג די פרוי).

„איצט אבער — זאגט ער ווייטער — בין איך דאפעלט עלענד און פערצווייפעלט דורך דעם פערראט פון מיין פרוי, אין וועלכער איך האב אזוי געגלויבט... זי און איהר געליבטער האבען ביידע מיט אומענשליכע אכזריות צושטערט מיין שטיקעל גליק און פערפינסטערט אויף אייביג מיינע טעג... איך בעדויער איצט, וואס איך האב מיט'ן געוועהר אין דער האנד געוואלט נעהמען נקמה פאר מיין צושטערט לעבען — ליידער האט מיך מיין פערצווייפלונג געטריבען דערצו"...

דאס געריכט האט פער'משפט דעם יודישען אינוואליד אויף דריי חדשים תפיסה מיט א תנאי, אויב עס וועט נאך אמאל פארקומען...

ט-ג.

אפרוי וועלכע האט ערמארדעט.

אין פראנקפורט אם מאין קומט איצט פאר צום צווייטען מאל דער פראצעס קעגען דעם מיידעל פלעססא, וועלכע איז צום ערשטען מאל פער'משפט געווארען צום טויט פאר'ן הרג'נען דעם דאקטאר זייטק.

דער אורטייל איז דעמאלסט נישט אויסגעפיהרט געווארען, ווייל דער פראנקפורטער פרויען-פעראיין ווי אויך דער פראפעסאר פריק פאן אירו האבען פערעפענטליכט פייערליכע פראטעסטען קעגען דעם אורטייל און האבען געפאדערט א רעוויזיע. איצט קומט דער פראצעס פאר צום צווייטען מאל. אבער די אומשטענדען, ביי וועלכע דער מארד איז פארגעקומען ווי אויך די סיבות, וועלכע האבען געפיהרט דערצו זענען איינגעוויקעלט אין אזא געדיכטען שלייער פון נאטירליכע און אומנאטירליכע מענשליכע ליידענשאפטען, וואס דעם גריכט איז שווער זיך אין זיי צו אריענטירען.

אמאל איז געווען א מיידעל. — אזוי האט בעדארפט זיך אנהויבען די מעשה. עס הויבט זיך אבער אנדערש אן. אמאל איז געווען א קריג, וועלכער האט געפאדערט א סך קרבנות, וועלכער האט בעליפערט א סך פערוואונדעטע אין די שפיטאלען און האט געדארפט האבען א סך מענשען, וואס זאלען ארום זיי ארומגיין און אזוי איז דאס געשעהן, א מיידעל פון לאנד, א מיידעל אין יאהרען, אהן בילדונג, נישט קיין שעהנע, ארים, וועלכע האט געדינט ביי פרעמדע, איז אנגעקומען אין שפיטאל אלס בארימהערציגע שוועסטער.

אין שפיטאל צווישען דאקטוירים, סאניטארען, אינטעליגענטע יונגע קראנקע און געזונדטע, האט זי זיך ארויסגעמענטשעלט, האט דורכגעמאכט א קורס, האט געכאפט אביסעל בילדונג, זי איז אבער געבליבען אינערליך די אלטע, דארפישע, פערזעסענע מיידעל, וואס חלום'ט.

אזוי האט זי געוואנדערט פון איין שפיטאל צום צווייטען, ביז דער גורל האט איהר געבראכט צום דאקטאר זייטק, א יונגער, שעהנער, פרעהליכער דייטשער מעדיצין-דאקטאר.

לויט ווי זי דערצעהלט, האט זי איהם בעזוכט א פאר מאל ביי איהם אין וואוינונג, וואס אין ווי דארט איז פארגעקומען ווייסט מען נישט, ווייל די פרייליין פלעססא רעדט וועניג, זי האט איבערהויפט א שוואכע צונג. אין דעם פאל איז זי בעשיידען, זי וויל נישט רעדען קיין ניבול-פה, מען ווייס נאר אזוי פיל פון איהרע רייד, דאס דער דאקטאר האט איהר געטון אן עוולה און ווען זי האט זיך דערוואוסט, אז ער געהט ווערען א חתן, האט זי גענומען א רעוואלווער אין האנד, האט איהם אפגעווארט און דערשאסען.

אזוי דערצעהלט פרייליין פלעססא. א גאנץ אנדער בילד בעקומט מען, ווען מען הערט וואס עס דערצעהלען די קאלעגען און אינטימע פריינד פון ערמארדעטען. דער דאקטאר זייטק איז אמאל געווען א לוסטיגער קארפוס-סטודענט. ער האט געהאט גרויסע פערבינדונגען צווישען די אדוואקאטען, דאקטוירים, וועלכע מען האט ביי א גלעזעל ביר זיך אפט אפגערעדט פון הארצען. לויט ווי די קאלעגען דערצעהלען האט דאקטאר ווייטק אפט מיט זיי גערעדט וועגען דער פרייליין פלעססא און האט איהר פארגעשטעלט אלס א פסיכיש-קראנקען מענשען, וועלכע לאזט איהם נישט צו רוה און פערלאנגט פון איהם א טובה. זי וויל טון איהם האבען א קינד, כדי צו האבען אן אויפגאבע אין לעבען צו דערציהען דאס קינד. זי וויל ביים נאטאריוס זיך אפשרייבען, דאס זי וועט צו איהם קיין שום טענות נישט האבען בנוגע דעם קינד. ער האט אפילו גערעדט וועגען דעם מיט יוריסטען און האט געפרעגט צו אזא מין אפשרייבונג האט א ווערט.

פאר אנדערע פריינד האט ער זיך בעקלאגט, דאס די פרוי פערפאלגט איהם, טראשעט איהם און אז ער פיהלט זיך נישט זיכער און אז מען האט איהם געפרעגט, צו ער האט מיט דער פרוי עפעס געהאט צו טון האט ער זיך שטענדיג אויסגעלאכט און האט געגעבען צו פערשטעהן, אז ער האלט נאך נישט דערביי ער זאל זיך אריינלאזען מיט אזא מיאוסקייט.

איינער אן אדוואקאט דערצעהלט, דאס דאקטאר זייטק האט איהם אמאל געפרעגט ווי אזוי ער זאל זיך שיצען קעגען דער פרוי און ער האט בעקומען א תשובה פון איהם דאס די פאליציי קען דא גארנישט טון אויסער ווען מען זאל בעווייזען, אז זי איז משוגע און מען מוז איהר אריינזעצען אין דער משוגעים-הויז. דער דאקטאר האט 20 מאל דערצעהלט זיינע קאלעגען די מעשה מיט דער בארמהערציגער שוועסטער און האט קיינמאל נישט געגעבען אפילו אנצומערקען, דאס ער זאל האבען מיט איהר עפעס אינטימע בעציהונגען, כאטש ער האט פאר די מענשען נישט געהאט קיין גרונד זיך צו שעמען.

אזוי שטעהט דאס געריכט פאר א פסיכאלאגישע רעטעניש, צי האט ער מיט איהר געהאט וואס פאר א [illegible] אין בעציהונגען אדער נישט. דאס געריכט האט אבער ארויסגערופען מעדיצינישע עקספערטען, וועלכע דארפען קודם כל פעסטשטעלען, צי די ווילהעלמינא פלעססא איז איבערהויפט ביים קלארען פערשטאנד און צי אזא אלטע, פערזעסענע דייטשע פרויליין קען זיך איינרעדען מעשיות וועגען ליבע און געוואלט, וועלכע זענען אין אמת'ן נישט געשעהען און נישט געפלויגען.

אזוי האט דער היגער עולם, אין דעם איצטיגען אינגע קעס-סעזאן, אן אינטערעסאנטען פראצעס, פון וועלכען מ'רעדט זעהר פיל און מיט וועלכען מ'אינטערעסירט זיך בעזונדערס אין די פרויען-קרייזען.

ש. גערמייזע.

Dr. Prybulski

זאמאדזקא 1, טעל. 25-38.

ווענערישע- און האר- הויט - קראנקה מענער-שוועכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראלען.

נעמט אן 9–1, 4–8 אוו., דאמען: 4–5

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24

אינערליכע- און קינדער - קראנקהייטען.

נעהמט אן פון 6 – 7, זונטאג פון 3–4.

וויכטיג נייעס!

צוליב'ן פאלען פון דאלאר, האב איך פערקלענערט די פרייזען אויף אלע ארטיקלען, ווי: פודער, טואלעט-זייפע, קעלנישע וואסערן, פערפומען, ווי אויך אויף אלע קאסמעטישע ארטיקלען. בעזוכט מיין געשעפט און די גענוי אויסגעשטעלטע פרייזען פון מיין שויפענסטער איז אהן קויף צוואנג.

רעיצל! ביליגער, ווי איבעראל!

מיט אכטונג י. דרוקער, זאוואדזקא 11.

ווייסרוסלענדישער קאמיסאר פאר לאנדווירטשאפט

וועגען יודישער קאלאניזאציע.

מאסקווע. (י.ט.א.) אין צוזאמענהאנג מיט דער צוויי-יעהריגער טעטיגקייט פון ווייסרוסלענדישען „אזעט", האט דער ווייסרוסלענדישער קאמיסאר פאר לאנדווירטשאפט פרישצעפאו פערעפענטליכט אן ארטיקעל, אין וועלכען ער שרייבט צווישען אנדערען:

„די אנפאלען אויף דער יודישער קאלאניזאציע ווערען געפיהרט אין צוויי ריכטונגען: איינע טענה'ן, אז די יודישע קאלאניזאציע וועט זיך נישט איינגעבען, ווייל יודען זענען נישט צוגעפאסט צו ערד-ארבייט, אנדערע ווידער טענה'ן, אז ווייס-רוסלאנד איז ארעם אין לאנד, און דעריבער וועט די יודישע קאלאניזאציע ארויסרופען אן'אונצופרידענהייט ביי דער ארטיגער פויערישער בעפעלקערונג.

די פראקטיק האט אונז אבער איבערצייגט, אז די דאזיגע טענות האבען נישט קיין יסוד. די יודען האבען זיך ארויסגעוויזען פאר אויסגעצייכנעטע ערד-ארבייטער. זיי זענען פריי פון די געוועהנליכע פויערישע פאראורטיילען, און זענען דעריבער געניגט איינצופיהרען אין זייער ווירטשאפט נייע ארבייטס-מעטאדען, דינענדיג אין דעם פ"ט אלס מוסטער פאר דער ארומיגער פויערישער בעפעלקערונג.

די יודישע ערד-ארבייט האט נאך א מעלה, וואס זי איז געבויט מעהרסטענס אויף דעם פרינציפ פון קאלעקטיווען ערד-בעזיץ און אין דעם פרט זענען זיי אויך א ביישפיל פאר'ן פויערטום, וועלכער איבערצייגט זיך, אז א פעראייניגטע גרויסע ווירטשאפט לוינט זיך בעסער ווי א סך קליינע, צערשפליטערטע ווירטשאפטען.

די פויערים, האבען תחילת געקוקט אויף דעם דאזיגען „בייזען וואונדער" א ביסעל קרומלעך. זעהענדיג אבער אז די יודען בעארבייטען אליין זייער ערד, האבען די פויערים אנגעהויבען בעציהען זיך צו די יודען לאיאל און פריינדלעך.

עס קומען פאר, פערשטעהט זיך פון צייט צו צייט ערד-סכסוכים נאר זיי צייכענען זיך נישט אויס מיט קיין זאך פון אנדערע געוועהנליכע פויערישע סכסוכים, וועלכע זענען אונפערמיידליך ביי אונזערע בעדינגונגען.

— — —

הונגער-געפאהר אין בעסאראביע.

בוקארעשט. (י. ט. א.) די צייטונג „אדעוורול" טיילט מיט, אז צוליב א גרויסען גאס-רעגען און האגעל, איז די תבואה אויף די פעלדער אין בעסאראביען געווארען קאמפלעט-פערניכטעט. פון גוטען היי-יעהריגען גערעטעניש איז גאר נישט געבליבען. עס שטעהט פאר א געפאהר, אז עס וועלען זיך איבער'חזר'ן די שוידערליכע הונגער-סצענעס פון די יאהרען 1923 און 1924.

אין וואלד פון ליידענשאפטען.

(ראמאן). 314

קאפיטעל 71.

דער בלינדער רינג.

באטיאני האט ארויסגעלאזט א ווילדען צארן-אויסגעשריי.

אין דעם זעלבען מאמענט איז ער אפגעשפרונגען אין א זייט און ארויסגעכאפט זיין שפאגע.

— האב נישט קיין נחת פאר דער צייט, לויכטער! — האט ער אויסגעשריגען, און זיך טייוולאניש פונאנדערגעלאכט — דו ווילסט מיך אומברענגען, און ס'איז דיר געלונגען אויסצושפיאנירען מיין געהיימניש! איך וועל דיר אבער, רוצח, בעווייזען, אז מיט מיר גיט מען זיך נישט אזוי לייכט אן עצה! איך ערקלעהר דיך פאר מיין געפאנגענעם, לויכטער, און ביים ערשטען פרוב צו אנטלויפען וועל איך דיך דערשטעכען מיט דער שפאגע! איך האב דיך געפאקט אין דעם מאמענט, ווען דו האסט זיך געקליבען צו עפענען פאר'ן שונא דאס טויער! דו האסט געוואלט פערראטען פראג, און דערפאר ווערסטו זיך ארויפבעקומען אויף דער תליה, וואו עס ווארט אויף דיר א גערעכטער טויט!

— צי ביסטו אין דעם אזוי שטארק איבערצייגט, גראף באטיאני? — האט אויסגערופען לויכטער, וועלכער האט אפילו מיט א פינגער נישט א ריהר געטון, כדי זיך צו בעשיצען — דאס מאל, גוטער ברודער האסטו פערשפילט אויף אלע קארטען! אנו, קוק זיך נאר ארום! די שאטענס וועלען באלד לעבעדיג ווערען, און עס וועלען ערשיינען אזעלכע עדות, וועלכע וועלען קאנען פעסטשטעלען, אז דער פעררעטער איז, נישט איך, נאר — דו!

— אויפהויבען די לאמטערנס! האט אפגעהילכט א פרויען שטימע — אהער מעהר ליכט! מיר וועלען ווייזען דעם אויסוואורף, אז מען האט איהם געכאפט ביי דער האנד!

באטיאני איז פערשטיינערט געווארען פאר פחד.

די האנד, אין וועלכער ער האט געהאלטען די שפאגע האט אנגעהויבען צו ציטערען, און איהם האט זיך אויסגעוויזען, אז דאס, וואס עס קומט איצט פאר פאר זיינע אויגען איז עפיס א בייזער חלום.

פון אלע זייטען האבען זיך אויף איהם אנגערוקט מענשען און אין איין רגע איז ער בעלויכטען געווארען פון עטליכע לאמטערנס.

ענטגעגען איהם איז געשטאנען אדעלינא באראבעריי אין א מענערישען קאסטיום, און לעם איהר — זיין אדיוטאנט, דער פארוטשניק בענסבערג.

איהר זענט ארעסטירט גראף באטיאני! האט אדעלינא אויסגערופען — פרוב גארנישט צו אנטלויפען! מיר האבען אלע אויף די אייגענע אויגען געזעהן, ווי איהר האט געעפענט דאס טויער מיט דער דעה צו אריינלאזען די פרייסען! דער שונא איז אבער צו איידעל, כדי צו שליסען אפמאכען מיט אזא מנובל, ווי איהר זענט. זעלנער! כאפט איהם און בינדט איהם! איהר וועט איהם צושטעלען אהין, וואו מען וועט אייך הייסען!

די דאזיגע ווערטער האבען געווירקט אויף דעם גראף באטיאני, פונקט מען וואלט געקלאפט מיט א שווערען האמער איבער'ן קאפ.

מען האט איהם געכאפט ביים פערברעכען, און איהם האט זיך אויסגעדוכט, אז ער ווערט פערשלונגען פון א טיפען אפגרונד.

ער האט זיך צורודערט ארומגעקוקט אין אלע זייטען, זוכענדיג הילף, נאר ארום און ארום האט ער געזעהן בלויז שונאים.

עס איז גאר קיין סימן פון האפנונג נישט געווען אויף צו בעפרייען זיך פון דער מורא'דיגער סכנה.

דאס טויער איז אבער געווען אפען און באטיאני'ן האט א בליץ געטון א געדאנק צו ארויסלויפען אין פעלד.

קיין פערד האבען זיינע שונאים נישט געהאט, און באטיאני האט געוואוסט, אז ווען ער לאזט זיך לויפען איז איהם אונגעהויער שווער און כמעט אונמעגליך צו דעריאגען.

הארט ביי דעם טויער איז אבער געשטאנען א זעלנער מיט א לאמטערן אין דער האנד.

דאס איז געווען דעם פארוטשניק בענסבערג'ס דינער, וועלכער האט זיך גלייכגילטיג צוגעקוקט צו דער סצענע פון כאפען דעם פעררעטער.

באטיאני האט זיך פלוצים א ווארף געטון פארויס, א פאך געטון מיט דער שפאגע, און א קלאפ געטון דעם זעלנער.

דער דינער בענסבערג'ס האט ארויסגעלאזט א שטארקען געשריי, און איז אנידערגעפאלען, צוקנאקענדיג דעם לאמטערן.

אלע זענען געבליבען אין דער פינסטער.

אין דעם זעלבען מאמענט איז באטיאני צוגעשפרונגען צום טויער, און איז באלד געווען אויף יענער זייט.

אדעלינא, בענסבערג, לויכטער און די זעלנער זענען איבעראשט געווארען פאר אונערווארטעטקייט.

זיי האבען זיך אפילו בעת מעשה נישט געקאנט אריענטירען, וואס דא קומט פאר, און די פלוצלינגע פינסטערניש האט זיי גאר מבולבל געמאכט.

פון דער פערגליווערונג האט זיי ארויסגעפיהרט דאס קרעכצען פון דעם אומגליקליכען זעלנער.

— אוי, אוי! ער האט מיך דערשטאכען! איך שטארב אוועק! יאגט איהם נאך! דער'הרג'עט דעם פעררעטער!

האב קיין עגמת נפש נישט! — האט אויסגערופען דער פארוטשניק בענסבערג, איינבויגענדיג זיך צו זיין פערוואונדעטען דינער — דער מנובל וועט פון אונז אזוי לייכט נישט אוועק! ביי מיר וועט נאך סטייען כוח און געשיקטקייט צו פערמעסטען זיך מיט איהם!

— ער וועט נישט אוועק פון אונז! — האט זיך דערהערט לויכטער'ס הויכער אויסרוף — אדער ער, אדער איך! עמיצער פון אונז מוז היינט אומקומען! ווארט דא אויף מיר, נאר הערט זיך צו, ווען איך וועל אייך רופען צו הילף! איך לאז זיך אוועק לויפען נאך איהם!

לויכטער איז מיט'ן אפענעם טויער ארויסגעלאפען אין פעלד.

ער איז געוואוינט געווען צו אריענטירען זיך און צו זעהן אין דער פינסטער; א דאנק דער אייגענשאפט, האט ער אין עטליכע סעקונדען ארום דערזעהן פון דערווייטענס דעם לויפענדען פעררעטער.

(פארטזעצונג קומט)

מחזורים

25 פּראָצענט בּיליגער! אין חילגער ספרים-סקלאַד

א. מ. גרובּשטיין, ווסכאָדניאַ 54

איז צו בּעקומען אַלע אַרט מחזורים, ווי אויך די חשלט-בּערימטע „רב פּנינם" מחזורים, געבּונדען אין לעמענט און לעדער. ס'איז אויך צו בּעקומען די טאַשען-מחזורים „עבודת הקודש" אין א לוקסוס-אויסגאַבּע. א גרויסער אויסוואַהל פון ש"ס, טורים, רמב"ם, חומשים, פּסוקים, משניות, מדרשים און סידורים; ספעצ. כלה-סידורים אין קוגעס-באַנד; טליתים, גאַרטלען, קאַפּלען, ציצית, מזוזות, קינדער-נמרות, ספעצ. מתנות פאַר פיינגלעך, פאַר חדר-קינדער ספּעציעלער ראַבּאַט! גערעכנט דעם אַדרעס:

א. מ. גרובּשטיין, ווסכאָדניאַ 54 (פּראָנט, 1-טער שטאָק). 958

א וואוינונג

פון 3—4 צימערן און קיך

אין דער געגענד פון באַלוט, זגערזשער, ב זשעראָמסקי, פּ לאַגעווניקע און וואָלבאָרסקאַ, ווערט געזוכט.

פּערמיטלער — ניט אויסגעשלאָסען.

אָפּערטען אונטער „ש." אין אַדמיניסטראַציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

28 | נאַר | 28 | נאַר | 28

פּערלויפּט נישט אייער

מעבעל,

דיוואַנעס, פּעלצעס, אַנציגער, ניי-מאַשינען אַזוי, וועפּאַר אַזהר אָבּצאָלונגען אייך גאָט ביי די לאַנג-עקזיסטירענדע פירמע

ה. ראָזנים, בּענעדיקטאַ 28

נאַר אין צאָהל די הערצלעכע פּרייזען

בעמ.: פּון מיר אויף לאַנגער שטענדיג פּערשיידענע געגנצמטע מעבעל און גוטען צושטאַנד, פּרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראַל!

28 | נאַר | 28 | נאַר | 28

Do P.T. Konsumentów Gazu!

Z powodu **zlikwidowania strejku,** w dniu dzisiejszym od godz. 8 rano będzie dane normalne ciśnienie, wobec czego można używać gazu.

Łódź, dnia 10 sierpnia 1926 r. 960

Zarząd Gazowni Miejskich w Łodzi.

זאָל גאַנץ לאָדז וויסען, דאָס

מעבעל-געשעפט

פון פּלאַמאַוויטש און רעכט

145 פּ טרייבּאַרער 145 אין הויף

האָט זיך פּערגרעסערט און בּעזונדערס אויף לאַנגער אַנגעאַרבּייטעט פון שלאָף-צימער, עס-צימער, ביורא-איינריכטונג, קיכער-מעבעל, ווי אויך עגצעלנע איינצעלנע אַלעס פון איינענע אויסאַרבייטונג.

בּעמערקונג: מיר קויפען אויך גענוצטע מעבעל אין צאָהלען די העכסטע פּרייזען.

387 פאַר באַר! אויף וועכסלען!

Dr. med. H. GUTSZTADT

ספּעציאַליסט פאַר הויט און פּרוי-ען-קראַנקהייטען.

Zachodnia 62 (Cegielniana 23)

Tel. 29-52

צוריק געקומען.

נעהמט אָן פון 10—12 פּרימ. און פון 5—7 אָוו.

א גרויסער אויסוואַהל שירעם

— פון —

אין שטעקענס

מיט 25 פּראָצ. בּיליגער.

ווי איבעראַל!

צו בּעקומען אין ווערקשטאַט ס. פּינענבּוים, 19 נאַרוטאָוויטש 19.

בּעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי רעפּאַראַטורען, ווי אויך איבּערציהען. 324 גערעכנט דעם אדרעס: נאַרוטאָוויטש (דזילנאַ) 19.

דאַנטיסט און צאָהן-טעכניקער

י. בּיטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.

פּרייזען בּיליגע! בּעראָטונג אָהן געצאָהלט.

רעדעל און בּיליג!

דעם גרעסטען אויסוואַהל פון

שטיהל-געבעטע

פון אייגענער טישלעריי.

פּערש. פּאָסענער, אויך באָפּ-צירער-אַרבּייט, מאַטראַצען, האָלצקעס און אַטאָמאַנעס.

רעפּעראַטורען צו בּיליגע פּרייזען.

איז נאָר צו בּעקומען בּיי

ג. לעווקאָוויטש, לאָדז,

פּאָלנאָצנאַ 5, אין הויף, רעכטס.

קומט און איבּערציינט אייך! קומט און איבּערציינט אייך!

רעדעל און בּיליג!

וויכטיג פאַר לעטניקעס!

בּעפאָר איהר גיהט קויפען, איבּערציינט אייך, - דאָס נאָר אין דער פאַבּריק

ש. שוואַרצאָווסקי

פּאָלנאָצנאַ 24 טעל. 31-85

בּעקומט איהר שטעטס אויף לאַגער אין גרויסען אויסוואַהל:

פּאַטענטירטע פּעלד-בּעטען פון דער בּעוואוסטער מאַרקע „Palma-Patent" מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר,

מעטאַל-בּעטען, לעזשאַלקעס, האַמאַקעס, קינדער-בּעטלעך, קינדער-שפּאַציר-וואַגענס אין- און אויסלענדישע.

פּעלד-בּעטען מיט וואַטעלען צו 18 זל. און פּאַלאַטע-14 זל.

אַלעס צו קאָנקורענץ-פּרייזען!

קאָנצעסיאָנירט דורך דער עלעקטראָאַרניע.

ווער סויל האָבּען אַ ליכטיג לעבּען!

זאָל קומען צו דער בּעוואוסטער פירמע

ב. ראַטבּיין

קאָנסטאַנטינער 3

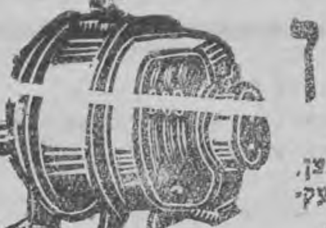

וועלכע פיהרט אויס אַלע אַרט עלעקטרישע אַנלאַגען, ליכט און קראַפט. גרויסער אויסוואַהל על עלעקטרישע אַרטיקלען. צו ערמעסיגטע פּרייזען.

קומט און איבּערציינט אייך!

רענטגעניזירטע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-רענטגענישער קאַבּינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַמאַווסקי	גאַז, האַלז, אויערען קר.	3-2 11-10 $7^1/_2-6^1/_2$
ד"ר רוזמאַנער	הויט- און געשלעכטס-קר.	11—10 2—1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָראַק	אויגען-קראַנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערוועען-קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	$6\text{-}5\ 1\text{-}11^1/_2$
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	2-1.ז 4-3
ד"ר וויינבּערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	$7\text{-}5^1/_2\ 1\text{-}11$
ד"ר מטופער	רענטגען	12-10 6-4
ל. פּרוסאַק	צאָהן-אַרצט	10—2
ג. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	7—4

צאָהן-פּלאָמבירונג, בּעלייכטונגען, קראַנקען, טאַפּסעס, אאַז. וו.

פּיר דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בּעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אלע מעדיצינישע אַנאַליזען.

אָנמעלדונגען (קאַרטלאַך) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

חודש אין דער שטאָט.

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	[illegible]
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקהייטען	12—10 6—5
ד"ר לובּיטש	הויט- און געשלעכטס קר.	1—[illegible]
ד"ר שמירגעלד	נערוועען און גייסטיגע קר.	2—12
ד"ר גאָלדבּלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	[illegible]-12.30
ד"ר עליאַסבּערג	כירורגישע קראַנקה.	[illegible]
ד"ר בּערגמאַן	פרויען און געבורטס הילף	4—[illegible]

ספּעציאַל-קאַבּינעט, שפּריצונגען, ווי שטאַטלען א. א. וו. פּאַקען-שפּעלען, קינסטליכע בּערג-זון-בּעשטראַהלונג, איינשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פּערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. אין לאַבּאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פּלעגמאַ און בּלוט. 2170

בּיי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגענאָלאָגישער קאַבּינעט

עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבּערשטיין	צאָהן-אַרצט	[illegible]
ד"ר לאָזשינסקאַ-מאַראַשעווסקאַ	צאָהן-אַרצט	7.30—3

קינסטליכע ציהן, קאַראָנען, פּלאָמבען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

וויזיט 3 זלאָטעס

וויכטיג פאַר פּרידער-אַנשטאַלטען!

כ'האָב בּאַקומען, אַז אין מיין פּערפּאַמעריע-געשעפט איז צו בעקומען טאַלענט אין פּלעמען-וואַשערען נור פאַר 5 זל. קילאָ, וועשמאַל 3.50 זל. ווי אויך אַלע קאָסמעטישע אַרטיקלען פאַר פריזירערס.

מיט אַכטונג

י. דרוכער, זאַווישאַ 11. 691

2 הילצערנע

בּעטען

מיט שטיהלען

פון פירמע האָאַר, פּערש, קאַמיענאַ 5, 2-טן הויף בּיי בּצלאַל פּאַרושעוו.

וועגען געגצטע מיט גוטע מאַטראַצען, זאַפּאַרט בּיליג צו פּערקויפען.

פּאָלודניאָוואַ 28, וואוינונג 26. 906

זאָל גאַנץ לאָדז וויסען,

אַז דער גרעסטער אויסוואַהל פון

שטיהל-געבעטע

פון אייגענער טישלעריי, פּערשידענע פּאָסענער, אויך זעמטליכע טאַפּעצירער-אַרבּייט, ווי: מאַטראַצען, האָלצקעס, אַטאָמאַנעס, רונדע טישלעך, גאַנדראָלקעס, איז נור צו בּעקומען מיט די בּעסטע בּעדינגונגען בּיי

י. א. וואַטשעבּאַווסקי,

10 נאַוואַמיעסקאַ 10.

זאָל אײַך ניט פּערפירען אַנדערע, קומט צו זיך

רערן-יונגלעך

ווערט געזוכט אין טאַפּעצירער-ווערקשטאַט בּיי י. א. וואַטשעבּאַווסקי, נאַוואַמיעסקאַ 10. 256

אַכטונג! אין מיין ווערקשטאַט אַכטונג!

קירזשנער

ליכט פעלץ-אויסאַרבּייטונג, ווי אויך בעשטעלונגען פון איינגענע פּעלצען צו בּיליגע פּרייזען און גוטע אַרבּייט.

מ. שאַליט, פּעטריקאָווער 33

[illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółk. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i B. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaczmarski

Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.